

 Euripidis
HECVBA & IPHIGENIA IN
AVLIDE.

*Latine facta, Erasmo Roterodamo
interprete*

Aduersis

Duro.

PRO ANTONIO CONSTANTINO
Excudebat Sulpitius Sapidus
LVGDVNI.

IOANNES BVTINVS
Classicus Montanus Lectori.

Qui Græce satis est locutus olim
Doctus Euripides, tragœdiarum
Scriptor egregius, Latina sumpsit
Ornamenta, suis uolens placere
Hospes hospitibus, Lacon Latinis.
Cui dulcis tenero lepore Pætho
Sirenq; in roseis sedet labellis.
Qui quod scripserit est ita exequutus,
Ut nemo aptius expeditiusq;.
Huic enim Fabius locum inter omnes
Et palmam Tragicos dedit poëtas.
Oratoribus est stylo atque uerbis
Par, in sensibus est Platone maior.
Quid? sunt innumeri sales iocanti,
Vis se uero animos trahendi in omnes
Formas, & mise, antum & inuidentum.
Cum tot nominibus probetur author,
Ne illi, quisquis es, abneges opellam.

REVERENDO IN

CHRISTO PATRI GVI-

lielmo Archiepiscopo Cantuarien. to-

tius Angliæ Primati, Erasmus

Roterodamus

S. P. D.

V V M in animo statuissem præsul am-
 pliſſime, uertendis Græcis autoribus rem
 Theologicam, deum immortalem, quàm
 indigne ſophiſticiſ nugis deprauatam,
 pro uirili mea uel reſtituere, uel adiu-
 uare, ne ſtatim iuxta Græcorum adagionem, $\sigma\upsilon\tau\omega\ \pi\epsilon\iota\omega$
 $\tau\eta\upsilon\ \kappa\epsilon\tau\acute{\alpha}\mu\epsilon\alpha\upsilon$ periclitari uiderer, & ad tantum munus
 illotis (ut aiunt) pedibus irrupere, uiſum eſt mihi prius
 periculum facere, quàm non luſiſſem operam in utriuſque
 linguæ ſtudio inſumptam. idq; in re difficillima quidem
 illa, ſed tamen prophana: quo pariter & negotij difficul-
 tas ad meditationem conduceret: & ſi quid eſſet pecca-
 tum, citra ſacrarum ſcripturarum iniuriam ſolius inge-
 nij periculo peccaretur. Itaque duas Euripidis Tragœ-
 dias, Hecubam, & Iphigeniam in Aulide, Latinas facere
 ſum aggreſſus; ſi quis forte deus cœptis tam audacibus
 dexter aspiraret. Deinde quum uiderem operis inſtitutè
 ſpecimen non diſplicere uiris utriuſque linguæ callentiſ-
 ſimis (quos proſecto iam aliquot habet Anglia, liceat
 modo uerum citra inuidiam fateri, quouis in genere do-
 ctrinæ uel Italiæ totius admiratione dignos) intra pau-
 culos meſes, muſis bene iuuantibus, ad umbilicum per-

duxi. Quanto cum sudore, id ij demum experientur qui-
 cunque in eandem palestram descenderint. Etenim quum
 illud ipsum ex bene Græcis bene Latina facere sit eius-
 modi, ut singularem aliquem requirat artificem, neque so-
 lum sermonis utriusque copiosa parataq; supellectile di-
 tiosissimum, uerumetiam oculatissimum uigilantissimumque,
 adeo ut seculis iam aliquot nullus extiterit, qui in hoc
 munere omnibus eruditorum calculis probaretur, facilis
 nimirum est coniectura, quantum fuerit negotij carmen
 carmine reddere, præsertim tam uarium & inusitatum:
 id' que ex authore non modo tam antiquo, eoq; tragico, ue-
 rum etiam mirum in modum presso, subtili, excusso: in
 quo nihil otiosum, nihil quod uel adimere, uel mutare
 citra flagitium queas. Præterea qui in tractandis locis
 rhetoricis tam creber sit, tam acutus, ut passim declamare
 uideatur. Adde nunc choros nescio quam affectatio-
 ne, adeo obscuros, ut Oedipo quopiam aut Delio sit opus
 magis quam interprete. Accedit ad hæc codicum depra-
 uatio, exemplarium inopia, nulli interpretes ad quos con-
 fugiamus. Quo minus admiror, si ne hoc quidem felicis-
 simo seculo quisquam Italarum ausus fuit hoc muneris
 aggredi, ut Tragœdiam aliquam aut Comœdium uerte-
 ret: quum plures Homero manus sint admoliti, inter
 quos etiam Politianus ipse sibi non satisfecit. Quidam
 Hesiodum tentarit, neque id satis feliciter. alius Theocri-
 tum sit aggressus, sed multo etiam infelicius. Denique
 quum Franc. Philelphus (id quod post institutam inter-
 pretationem cognouimus) primam Hecubæ scenam in
 oratione quadã funebri traduxerit, sed ita ut nobis alio-
 qui

qui putidulis, uir tantus animi non parum adderet. Ego porro neque tantis exemplis, neque tam multis operis difficultatibus deterritus, magis quam poetæ huius suauiloquentia plusquam mellita, quam illi tribuunt etiam inimici, allectus, rem hæcenus intentatam non sum ueritus aggredi, futurum sperans ut etiam si parum præstitissem, tamen candidi lectores uel hunc meum conatum laude aliqua dignum ducerent: porro maligniores saltem ueniam darent operis tam ardui nouo interpreti. Maxime quòd ad cæteras difficultates ipse prudens non mediocre pondus adiecerim, mea in uertendo religione, dum conor (quoad licet) Græcanici poematis figuras, quasiq; filum representare, dum uersum uersui, dum uerbum pene uerbo reddere nitor, dum ubique sententiæ uim ac pondus summa cum fide Latinis auribus appendere studeo. Siue quòd mihi non perinde probatur illa in uertendis authoribus libertas, quam Marcus Tullius ut alius permittit, ita ipse (pene dixerim) immodice usurpauit: siue quod nouus interpretes in hanc malui peccare partem, ut superstiosior uiderer alicui potius quam licentior: id est, ut littoralibus in harenis nonnunquam hære uiderer potius, quam fracta naue medijs natare fluctibus. maluiq; committere, ut eruditi candorem & concinnitatem carminis in me forsitan desyderarent, quam fidem. Denique nolui Paraphrasten professus, eam mihi latebram parare, qua multi suam prætexunt inscitiam, ac loliginis in morem, ne depræhendantur suis se tenebris inuoluunt. Iam uero quod Latinæ Tragœdiæ grandiloquentiam, ampullas, & sesquipedalia (ut Flaccus ait) uerba hic nus-

quam audient, mihi non debent imputare, si interpretis officio fungens, eius quem uerti, pressam sanitatem elegantiamq; referre malui, quam alienum tumorem, qui me nec alias magnopere delectat. Porro certissimam in spem uocor fore, ut hic labor meus quum aduersus iniquorum calumnias sit egregie tutus, tum candidis & æquis gratissimus exeat excellentissime Pater, si tuo quoque calculo fuerit comprobatus, quem equidem in tanto ornatissimorum principum numero facile mihi delegi, cui meas has uigilias consecrarem: ut quem unum perspexerim præter summum fortunæ splendorem, literis, eloquentia, prudentia, pietate, modestia, integritate, postremo singulari quadam erga bonarum literarum cultores benignitate, sic præditum, ornatum, cumulatam, ut istud Primatis uocabulum in neminem magis competat quam in te, qui non solum officij dignitate, uerum multo magis omnium uirtutum genere primas teneas, idem & regie aule præcipuum ornamentum, & ecclesiasticæ dignitatis unicū fastigium. Quod si mihi contigerit ut hoc meum studium probetur à uiro tam probato, profecto nec hæc exhausti laboris me poenitebit: neq; grauior in posterum maiore conatu rem theologiam adiuuare.

Vale, & Erasmus in eorum numerum ascribito, qui tuæ paternitati toto pectore sunt addicti.

Londini IX. Calen-

das Februarij.

AD R. P. G V I L I L M V M A R
chiepiscopum Cantuariensem Erasmi Car-
men Iambicum trimetrum.

S Citè poëtas doctus appellat Maro
Cygnos, Guilieme Præsulum eximium decus.
Res mira dictu, ut cuncta consensu nouo
Vati atque olori congruant diuinitus.
Niuus utrique candor, alter lacteis
Plumis, amico candet alter pectore.
Musis uterque gratus, ac Phœbo sacer.
Et limpida uterque gaudet amnibus
Ripis adæque uterque gaudet herbidis.
Pariter canorus uterque, tum potissimum,
Vicina seram mors senectam quum premit.
Sed qui tenent arcana naturæ, negant
Audi olorem, ni sonent fauonij.
Nil ergo mirum, barbaro hoc si seculo
Canorus olim obmutuit uatum chorus,
Quum tot procaces undique obstrepant noti.
Boreæq; tristes, inuidorum & pinguium,
Nulli fauentum prouocent fauonij.
Quod si bonis clementer ingeniis tuæ
Benignitatis blandus aspiret fauor,
Ita ut facit, tota statim Britannia
Vates uidebis exoriri candidos,
Adeo canoros, atque uocales, uti
In alta fundant astra Cygnæum melos,
Quod ipsa & ætas posterorum exaudiat.

ARGVMENTVM HECVBAE
per eundem Erasmus.

Post euersam Troiam, Græci soluētes, in Cherronesum, quæ est è regione Thraciæ, adpulerunt: ubi monumentū extabat Achillis in Troia sepulti. Illic quæ rerum ordinandarum gratia dies aliquot egissent, iamq; iterare navigationem appararent, Achillis umbra super tumulam uisa Græcos ne soluerent prohibuit, postulans ut antè sibi Polyxena Priami filia maclaretur, quam pater aliquando uiuo despondisset: cuiusq; gratia à Paride ac Deiphobo iaculo confossus interisset, id temporis, quum Priamus puellam desponsam traditurus uideretur. Itaq; Græci memores quàm ille rem bellicam adiuuisset, statuentesq; uiri uirtutem decorare, suffragijs decreuerunt, uti Polyxena in eius tumulo maclaretur. Datum est autè negotium Vlyssæsi, ut uirginem deduceret, simulq; uasricie facundiæ suæ, qua præditus erat, Hecubæ matri persuaderet, ne id factum ferret impotentius. Quò cum peruenisset Vlysses, repperit puellam ad necem paratam, spontaneamq; atq; ultro matri suadentem sibi optabilius esse decorè emori liberam quàm foede uiuere in seruitute. Deinde dum occiditur filia: Hecuba famulam quampiam ad littus mittit, ut lauando Polyxenæ cadaueri aquam adportaret. Ea dum haurire parat, Polydori corpus offendit in littore iacens. Nam Polymestor Thracum tyrannus simul atque Troiæ cognouit excidium, trucidatum puerum in mare abiecerat, quò nimirum auro potiretur, quod unà cum filio Priamus ad illum miserat & lanculum, quum iam periculum imminere uideret, ne cape-

retur

retur Ilium. Erat autem ingens auri uis, satisq; idonea, qua Priami genus restitueretur. Hunc igitur Polydorum nacta famula uestibus inuolutum defert ad Hecubam. Hæc Polyxenam esse suspicata, donec corpus reiectum inspiceret, ubi Polydorum esse cognouit, miserè discruciat. Secumq; uiam querit qua possit Polymestorem ulcisci. Ac re prius cum Agamemnone communicata, ancillam suam mittit ad Polymestorem, quæ eum unà cum liberis suis ad se iubeat accedere. Esse enim quiddam maximi momenti, de quo uelit cum illo colloqui. At ille ignarus Polydori cadauer in littore fuisse repertum, unà cum liberis suis ad Hecubam accedit. Ea simulat sese ob eam causam accersuisse hominem, ut illi thesauros quosdam antiquos in alio defossos indicaret, deinde iusso secedere satellitio, solum cum filijs intentorium deducit, tanquam illi traditura, quicquid pecuniarum è Troia secum extulisset. Erat autem illic abdita maxima mulierum turba, quibus adiuta, Polymestorem introgressum exoculat, ac liberos occidit. Agamemnon audita utriusq; causa, contra Polymestorem pronūtiat, qui uideretur nō iuuādi Græcos studio, sed auri cupiditate puerum intere misse.

FINIS ARGUMENTI.

ACTIO FABVLAE CONSTI-
tuitur in Cherroneso, è regione Thraciæ. Chorus con-
stat ex mulieribus Troianis captiuis, Hecube auxi-
liaturis.

PERSONAE FABVLAE.

POLYDORI VMBRA,

HECVBA, *regina Troianorum.*

CHORVS *mulierum Troianarum.*

POLYXENA, *filia Hecubæ.*

VLYSSES,

TALTHIBIVS, *præco.*

FAMVLA HECVBAE.

AGAMEMNON, *Rex.*

POLYMESTOR, *Thracum tyrannus.*

EVRIPIDIS
TRAGICI POETAE
HECVBA, LATINA

facta, Erasmo Roterodamo interprete.

*

Carmen Iambicum Trimeterum.

POLYDORI VMBRA.

DSVM profectus è pro
fundis manibus,
Noctisq; portis cæca quâ si-
lentium
Ab arce porrò cœlitum sita
est domus,
Polydorus Hecuba natus è

Cisseide,

Priamòq; patre, quem simul cœpit timor,
Ne Phrygia Graio Marte caderent mœnia,
Me furtim alendum Troico emisit solo,
Ad hospitam Polymestoris Thracis domum.
Qui Cherronesi fertilem glebam colens,
Armis ferocem Martiis gentem regit.
Multumq; mecum clanculum misit pater
Aurum, vrbis vt si concidissent mœnia,
Ne victu egerent liberti superstites.

Eramòq;

Eramq; natu Priamidum nouissimus,
 Atque hac foras potissimum me gratia
 Submisit, vt cui nec ferendæ lanceæ
 Et ad arma nondum tenera sufficeret manus.
 Ita vsque donec recta stabant Pergama, &
 Nondum iacebant Ilij turres soli,
 Hectorq; frater Marte florebat meus,
 Bene apud tyrannum Thraca patrium hospitem
 Crescens alebar, plantulæ in modum miser,
 At vbi interiit Troia simul, & Hectoris
 Vita, ac penates concidere patrij,
 Deumq; ad aras ipse procubuit sacras
 Mactante Achillis prole sanguinaria,
 Mox me paternus amicus, auri gratia
 Miserum trucidat, ac trucidatum salo
 Exponit, aurum vt ipse possideat sibi.
 Nunc super harena littoris iaceo, hactenus
 Aestu per æquor huc & huc vectus vago,
 Inletus, insepultus. at iam promico
 Charam ob parentem corpore relicto meo.
 Mihi supernis deuaganti sedibus,
 Supera que in aura, Sol agitur hic tertius:
 Itidemq; misera tertium mater diem,
 Extorris amplis Ilij pomœrijs,
 In hac adest tellure Cherronesia:
 Cunctiq; Danaï littore hoc in Thracio
 Classem tenentes ociosi desident.
 Nanq; è sepulchro visus Aeacides suo,
 Argiuum Achilles tenuit omnem exercitum

Remum

Remum ad penates dirigentem ponticum.
 Meam is sororem postulat Polyxenam
 Tumulo cupitum honorem, & inferias suo
 Dari: ac feret, necq; enim hoc sinent frustrarier
 Honore amici. deinde decretum iubet
 Fatale, cædi hac luce germanam meam.
 Geminæq; prolis gemina mater funera
 Cernet, meumq; & lacrymandæ virginis.
 Nam quo sepulchri munus assequar mihi,
 Ancillæ in vndis memet offeram ad pedes,
 Venia impetrata diis ab inferis, vti
 Tumulo potiar, in matris incidens manus.
 Itaque (quod ad me) quicquid optauî assequar.
 At anu à parente paululû abscedâ. hæc quidem
 Iam regis è tentorio profert pedem
 Agamemnonis, pauefacta de spectro mei.
 O mater, huc proh viua peruenisti, vti
 Prognata quum sis regiis è stemmatis,
 Indigna ferres seruitutis pondera?
 Tam afflictâ nunc & misera, quàm florens eras
 Quondam ac beata. Te aliquis extinxit Deus,
 Felicitatis pristinæ inuertens vices.
 Bonaq; anteacta paribus exæquans malis.

*Carmen Anapæsticum dimetrum, intermixtis non-
 nunquam eiusdem generis monometris.*

H E C V B A.

Ducite anum hancce foras & famulæ,
 Ducite sustentantes, vobis

Nunc

Nunc conseruam Iliades: verum
 Dudum dominam, prendite, ferte:
 Portate mei corporis artus,
 Tollite, anilem corripite ma num.
 Ipsa ego torto nixa bacillo,
 Annis tardum celerabo pedem, &
 Alternos promouero passus.
 O fulgur Iouis, ð nox picea.
 Vt quid ita sub nocte silenti
 Terriculis visisq; agitor?
 O sacra tellus,
 Gignens atris somnia pennis,
 Sit precor irrita noctis imago,
 Quam de gnato
 Qui seruatur Thracibus oris
 Teq; Polyxena filia dulcis
 Alto vidi mersa sopore,
 Nam terrificum vidi visum,
 Didici, sensi.
 O terrestria numina gnatum
 Seruate meum, qui iam solus
 Generis superest anchora nostri,
 Thraces habitans arua niualis,
 Patrio commendatus amico.
 Aderit iam iam quodcunque malum,
 Luctumq; nouum luctibus addet.
 Haud sic vnquam mens mea certo
 Timuit, tremuit, tacta pauore.
 Vbinam diuina Helenum mente,

Vbi Cassendam Iliades videamꝯ
 Vt mihi cæca insomnia pandat.
 Vidi siquidem ceruam variam
 (Visu miserum)
 Nostro è gremio vidi directam;
 Quam laniat lupo ore cruento.
 Terrebar & hinc, summum in tumulum
 Vmbra ferocis venit Achillis,
 Aliquam è miseris sibi Troadibus,
 Præmia poseens.
 Procul à nostra, procul hæc quæso,
 Dij depellite somnia, gnata.

CHORVSTROADVM.

Idem genus carminis.

Ad te celeri præcurri Hecuba
 Pede tentoria herilia linquens,
 In quæ serua ego tradita sorte,
 Vbi Troianæ è mœnibus vrbis,
 Graiis abigor bellica præda.
 Haud equidem vllum porto leuamen
 Aerumnæ præsentis: at ingens
 Insuper & graue defero pondus,
 Tibi priuatim ò mulier, sæui, ac
 Diri veniens nuncia luctus.
 Nanque ferunt decernere Graios,
 Celebræ cœtu, tua vt ignata
 Manibus occidatur Achillis.
 Qui sublimem scandens tumulum,

Scis

Scis fuluis cum apparuit armis
 Naues detinuit pontigradas,
 Nixaq; torto vela rudente
 Hæc vociferans, Quo iam Danaï
 Fugitis, nostros
 Cineres deserturi inhonorosq;
 At lis multo est orta tumultu,
 Ac variat sententia duplex,
 Bellaces Graiugenûm turmas,
 Dum pars dandam tumulo inferias,
 Pars mactari censet iniquum.
 Atque inde tuæ studuit parti
 Rex Agamenon, id fatidicæ
 Thalamis elargitus honoris.
 Atque vicissim dixere duo
 Thesidæ, hos genuistis Athenæ.
 Vna erat hæc sententia vtrique,
 Vti Pelidæ decorent tenero
 Busta cruore.
 Nec placet, vti Cassandræ thalamos
 Armis habeant pluris Achilli.
 Et studijs ferme hæctenus æquis
 Decertatum est, donec varius
 Et suauiloquens suasor, Achiuûm
 Populo non ingratus Vlysses
 Omnem dictis flexit cœtum,
 Ne pro captæ cæde puellæ
 Neglectum pateretur Achillem,
 Vnum è Danaïs longe primum.

Neu quis apud Persephonem, ex his
 Qui bello cecidere, referret,
 Quam male gratus miles Achiuus
 Danais Danaum causa cæsis,
 Ex Iliacis cesserit aruis.

Sed iam nunc hic aderit Vlysses,
 Isto vti vellat ab vbere gnatam,
 E' que manu vi tollat anili.
 Proin templa adeas, adeas aras,
 Accide Atridæ genibus supplex,
 Prece sollicita, quicquid olympus,
 Quicquid claudit terra deorum.
 Siquidem aut places numina votis,
 Ne miseranda orbere puella:
 Aut spectent tua lumina oportet
 Ad tumulum procumbere, sparsam
 Sanguine natam, de que aurifera
 Ceruice atrum vndare cruorem.

H E C V B A.

Idem carminis genus.

Heu me miseram: quid vociferer?
 Quonam vlulatu, quonam fletu
 Plorem miseræ misera senectæ
 Haud portandum
 Seruitij, haud tolerabile pondus?
 Heu meme: quis opem mihi vindex
 Tulerit? quænam natio? quænam vrbs?
 Perijt senior, gnati extincti.
 Huccine an illuc flectam gressum?

B 1 Quod

Quid me vertam?
 Vbi quis deus, aut dæmon præfens

Ferat auxiliùm?

Proh Iliades sæua ferentes,

Eheu sæua ferentes fata,

Extinxistis me, extinxistis,

Nec mihi posthac

Grata est supero in lumine vita.

Defer anum hanc, ò pes infelix,

Hanc me infelix ducito ad aulam.

Eheu gnata, heu supra cunctas

Miseræ matris filia, prodi.

Prodi tectis, percipe matris

Filia vocem.

Vti cognoscas qualisqualis

Fama tua de vita fertur.

P O. Ehem mater, mater,

Quid clamas? quid subitum apportans,

Sic me veluti volucrem tectis

Cogis trepidam prouolitare?

HE. Heu me gnata.

P O. Cur sermonum exordia mecum

Diro sumis ab omine mater?

HE. Ah gnata tuæ metuo vitæ.

P O. Eloquitor, neque celato diu:

Paueo, misere paueo mater,

Quæso quid ingemis?

HE. Gnata, ah miseræ gnata parentis

P O. Quur istud ais?

HE. Hoc gnatus contendit Achillis,
 Communi decreto Argiuum
 Vti Pelidæ gnata sepulchro
 Mactata cadas.

PO. Eheu genitrix, vt mala nobis
 Immensa refers:

Aperi sodes, aperi mater.

HE. Rumorem adfero filia dirum:

De cæde tui

Scitum populus sanxit Achiuus:

PO. O te afflictam, proh ter miseram,

O male faustæ genitrix sortis:

Quam tibi tristem rursus luctum,

Infandumq; & acerbum mouit

Dæmon aliquis.

Non iam gnata hæc, non tibi posthac,

Infelice senecta infelix

Conseruero. nanque perinde, ac

Hinnuleum seu montibus hirtis

Alitam vitulam, miseram misera

Mox de manibus velli aspicias:

Ac sub humum ceruice recisa,

Obscuro demittier orco.

Illic inter lumine cassos

Degam infelix.

Sed te miseram luctu omnigeno

Desleo mater: nam mea fata

Sortemq; grauem non lamentor;

Quum mihi casus sit & oprandus

B Cedere

Cedere vita.

CHORVS.

Carmen Iambicum Trimetrum.

Sed ecce Vlyſſes huc citus mouet gradum,
 Hecube, tibi aliquem nuntium ferens nouum.
 v l. Te ſcire mulier credo placita exercitus,
 Et quæ inter omneis vicerit ſententia
 Haud te latere puto: ſed exponam tamen.
 Viſum eſt Pelasgiſ, tua vti nata Polyxena
 Cadat ad ſepulchri Achillis excelſum aggerem.
 At virginis nos eſſe ſolenneis duces
 Statuere, Pyrrhus Aeacidæ proles, huic
 Præfectus author ac ſacrificus hoſtiæ.
 Scin' ergo quid ages? n' eue vi retraxeris,
 Mecum ue manibus velis contendere.
 Agnoſce vires Danaidum qui hæc imperant,
 Simulq; quantis obruare nunc malis.
 Scitum eſt proſecto quiddam, & in mediis malis
 Ea quenque ſecum ſapere, quæ ſapere eſt opus.
 H. E. Væh, a deſt diſcrimen (vt video) graue
 Gemituq; plenum, & non inane lachrymis.
 Neq; enim ipſa dudum vitam acerbã & aſperam
 Illic reliqui, quo mori decuit loco.
 Neque me interemit Iuppiter, ſed in hoc alit,
 Triſtiſſimis vti triſtiora conſpicer.
 Proh miſera. Sed iam ſi licet captis, neque
 Moleſta, nec quæ mordeant animum, loqui
 Heris, rogeris oportet & paucis mihi,
 Atque vt viciffim nos rogantes audias.

V I. Licet, roga: neq; enim hoc tibi inuideo more
 H E. Scin' Ilium explorator vt subiueris
 Pannofus atq; squalidus: genas tuas
 Stillæ obfidebant mortis, oculis excitæ.
 V I. Memini, haud enim hæc res sūma strinxit pe
 H E. Ten' agnitū vni pdidit Helene mihi? (ctoris.
 V I. Meminimus in discrimen adducti graue.
 H E. Supplexq; factus genua tangebās meæ.
 V I. Sic, manus vt istis instupesceret peplis.
 H E. Dedin' ergo vitam, & Ilio emisi solo?
 V I. Ita, vt hoc profecto solis aspiciam iubar.
 H E. Quid tū locutus, quum mihi in manu fores?
 V I. Quo me necis subducerem periculo,
 Omneis vafer tum comminifcebar dolos,
 Cunctasq; pariter persuadendi vias.
 H E. Lege igitur isthac gratiam refers malam,
 Quum tuleris à me, quæ tulisse non negas:
 At nil iuues nos, sed magis pro viribus
 Incommodes, benefacta compensans malis:
 Vestrum genus mortalium ingratisimum,
 Quicumque plæbis concionibus leues
 Captatis auras, cognitum heu mihi plus satis
 Quâ damnum amicis ferre non facitis pili,
 Modo differatis grata multitudini.
 At iure quonam, aut quid secuti, Virginem
 In hanc, cedò, decreta sanxerunt necis,
 Ipsum' ne decus hoc suafit, homines cædere
 Tumulis, vbi bos victima addecet magis?
 An porro Achilles mortis authores suæ

Punire quærens, iure in hanc refert necem;
 Atqui hæc in illum sceleris admisit nihil.
 Helenam sepulchris hostiam par est peti.
 Illa hunc peremit: illa traxit ad Ilium.
 Quod si qua vultu legitur ex captis neci,
 Formaq; præstans cæteris: non nostrum id est,
 Quippe ore multo Tyndaris decentior,
 Eademq; quàm nos, non minus dedit mali:
 Atque hæc pro æquo dixerim quidem ac bono.
 At nunc mihi quæ te repositenti inuicem,
 Reponere æquum est, accipe æquis auribus:
 Meam (quod ipse non negas) humilis manū, ac
 Supplex anilem hanc contigisti tum genam:
 Nunc hæc vicissim prona contingo tui,
 Beneficiumq; tunc datum reflagito:
 Itemq; supplex obsecro ne filiam
 Mihi puellam manibus abripias meis,
 Nève perimatis: quippe funerum satis.
 Oblecto in hac me, sortis oblita grauis.
 Solamen hæc est, vna pro multis mihi,
 Vrbs, atque nutrix, scipio, reatrix gradus.
 Iniqua victis imperare non decet,
 Quis fors dedit rerum potiri ac vincere.
 Neque quis secundæ res, oportet fidere
 Itidem futuras semper ex sententia.
 Etenim ipsa quondam quæ fui, nō sum amplius:
 Opes sed omneis vnicus rapuit dies.
 Age amica barba paululum me respice,
 Miseresce, et adiens rursus Achiuūm exercitum
Doceto

Doceto, quàm sit sæuum atroxq; foëminas
 Mactare, quas non interemistis prius
 Raptas ab aris (sed pepercistis) sacris.
 Lex æqua porro vos apud de sanguine,
 Seruisq; liberisq; capitibus stata est:
 Si vel male hæc autoritas dicat tua,
 Flectet: quòd à leuibus profecta oratio, &
 A probatis, non idem valet eadem,

Idem carminis genus. CHORVS.

Tam rigida nusquam est vlla mens mortalium
 Audita: quam non ista comploratio,
 Ingensq; luctus cogat edere lachrymas.
 v l. Audi Hecuba, nève mente percita virum
 Qui recta dicat, maleuolum fingas tibi,
 Ego quidem vitam tuerier tuam,
 Per quam ipse viuo, cupio, nec dicam dolo:
 At quæ palam suasi, ea haud negauerim.
 Nempe vrbe capta, exercitus primario
 Gnata immolanda (quando postulat) tuam,
 Hinc nanque plures defluunt resplicæ:
 Dum strenuum qui præbet ac fortem virum
 Non plus honoris quàm vir ignarus capit.
 Nos contra, Achillem dignum honore ducimus;
 Vt qui pro Achiuis ceciderit promptissime.
 Quàm turpe, si quem viuum amicum sensimus;
 Huic desinamus esse amici mortuos.
 Age quid futurum, si qua rursus appareat
 Acies coacta, & hostium certamina:
Vtrum manus iam conferemus: an magis

B 4 Vita

Vitæ ac saluti consulemus? quippe qui
 Fraudari honore cernimus, quisquis cadit,
 Ac mihi profectò luce donec hac fruam,
 Quantumlibet pusilla, sufficiant tamen.
 Porro sepulchrum conspici exoptem meum
 Insigne; quando durat in longum hic honos.
 At misera patior, inquis, audis contra ad hæc.
 Sunt & Pelasgis neutiquam miseræ minus,
 Anusq; & annis te priores foeminae,
 Sponsæq; sponsis orphanæ præstantibus,
 Hic ossa quorum pulvis Idæus tegit,
 Fer ista. Nos si perperam decernimus
 Decorare fortem præmio merito virum,
 Inscitiæ ipsi obnoxij tenebimur:
 At barbari, neque hos amicos ducitis
 Qui sunt amici, neque decore qui oppetunt
 Suspicitis. hinc & nostra floret Græcia:
 Vos contra habetis instituto congrua.

CHO. Heu seruitus vt semper est miserrima:
 Subacta vt fert præter æquum plurima.

HE. Ah gnata in auras irrita hæc oratio
 Frustra mihi iactata, de tui nece.

Tu si amplius quid, quàm valet mater, vales,
 Annitere omnes ad modum lusciniæ
 Experta voces, vita ne pereat tibi.
 Miseranda Vlyssis accide huius ad genu,
 Et commoue, argumentum habes: ipsi quoque
 Sunt liberi, quo fata miseretur tua.

POLYX. Video te Vlysse dexteram sub pallio
 Manum

Manum occultentem, & ora vertentem retro:
 Tetigisse malam ne mihi sit fas tuam.
 Animo bono sis iubeo, meq; nuntia,
 Scito, quod ad me pertinebit, te fore
 In tuto, & effugisse (si quis supplices
 Curat fauens, æquusq; respicit) Iouem.
 Nam te sequar: vel quia trahat necessitas,
 Vel quod mori expetam ipsa: sin velim minus,
 Vitæ auida mulier videar ac timida omnibus.
 Quæ nanque vitæ causa iam superest mihi,
 Ut cui pater rex omnium fuerit Phrygum?
 Etenim rudis mi lucis hoc initium,
 Dein spes ad amplas educabar, regibus
 Nuptura, multis æmulantibus procis
 Quis me ad penates duceret victor suos.
 Regina ego proh misera, foeminis eram
 Troadibus, inter virgines insignis, ac
 Diis æqua: solum hoc si quis excipiat, mori.
 At serua nunc sum: protinus vocabulum hoc
 Minime assuetum, facit ut expetam mori.
 Dein forsitan continget immitis mihi
 Herus, ære me quicumque commercabitur
 Et Hectoris quondam sororem, & plurimum.
 Adigensq; vi me pinsere in tectis, solum
 Verrisse coget, staminiq; insistere:
 Vitam exigentem duram & illætabilem,
 Thalamosq; nostros seruus emptus vndeuis
 Fœdabit, ante destinatos regibus?
 Absit, relinquam lucem ego istam libera,

Orco inferisq; hoc corpus exponens meum:
 Iam ducito me Vlysses: ac ductam immola:
 Neque enim penes nos vel spei fiduciam,
 Vel opinionis video, quur mihi debeam
 Posthac benigna fata pollicerier.
 At tu genitrix, ne quid obsistas mihi
 Verbóve factóve: incita magis, mori
 Quo libeat, antequam quid indignum accidat:
 Nam qui malis haud assuerit, fert quidem:
 Dolet tamen cum colla supponit iugo:
 At mortuus quàm viuus hic felicior
 Foret. haud decore viuere est ingens labor.
 CH. Inest in homine mira & euidentis nota
 Probis satum esse: generis illustrat decus,
 Quisquis celebribus dignus est natalibus.
 HE. Dixisti honeste gnata: verum isti dolor
 Adest honesto: cæterum si Pelei
 Et facere gratum filio, simul & probrum
 Effugere vultis, hanc Vlysses omittite:
 Me ductam Achillis immoletis ad pyram.
 Ne parcite, inquam. nam Parim produxi ego:
 Qui Thetide natum petiit arcu ac perdidit.
 VL. Non te vmbra Achillis poscit Argiuos, anus
 Vt immolare: sed hanc poposcit virginem.
 HE. Vos attamen cum filia me occidite:
 Duplumq; tellus sparsa sanguinis bibet:
 Eiusq; manes, ista qui poscit sibi.
 VL. Sat filix mors: cæde cædem non decet
 Cumulare, & si ne hæc quidem pendenda sit.

HE. Gnatae at necesse ut cunq̄ue commori meae.

VL. Quis quando dominos esse non noui mihi.

HE. Ut hœdera quercu, sic ego huic inhæsero.

VL. Haud feceris, si obtemperabis his, quibus
Et mentis & prudentiæ, plus quàm tibi est.

HE. Non hanc ego volens omittam virginem.

VL. At ego hinc relicta non abibo virgine.

PO. Mihi mater audi, tuq̄ Laertæ genus
Parentibus concede merito concitis.

Tu misera cum victore ne pugnaueris.

Sterni solo vis, ac trahi corpus tuum

Anile per vim pulsa? vin' iuuenis manu

Fœdis modis reuulsa dedecorariet?

Isthæc ut accidant tibi absit. haud enim decet.

Quin age manum da iam mihi dulcissimam

Dilecta genitrix, ac genam applicem genæ.

Posthac enim haud vnquam, sed extremū iubar

Orbemq̄ Phœbi hodie quidem conspexero.

Finem ergo nostri fac age alloquij cape:

Ac dicta mecum conserito nouissima.

O mater, ô parens ab eo iam ad inferos.

HE. Heu gnata, nos in lumine hoc seruibimus.

PO. Frustrata sponso, ac debitis mihi nuptiis.

HE. Miseranda gnata es, mulier infelix ego.

PO. Illic iacebo in tartaro tete procul.

HE. Heu misera quid agam? vitam ego hanc quorū
ad traham?

PO. Ancilla moriar patre nata libero.

HE. At ego orba quinquies decem iam liberis.

P O. Quid Hectori ex te nuntio, aut seni viro?
 H E. Dic foeminarum me omnium miserrimam.
 P O. O pectus, & queis alita blande sum vbera.
 H E. Proh ante tempus fati acerbi filia.
 P O. Vale ô parens, Cassandra iam mihi vale.
 H E. Alij valebunt, istud haud matri est datum.
 P O. Quiq; in fera es Polydore frater Thracia.
 H E. Ita si quidem ille viuit: atqui non puto,
 Adeo vndiquaque prorsus infelix ego.
 P O. Viuit, præmetq; mortuæ tibi lumina.
 H E. Ego & ante mortem præ malis sum mortua.
 P O. Me duc Vlysses flammeo obuoluens caput:
 Etenim priusquam maeter, exanimor meæ
 Luctu parentis, & hanc neco ploratibus.
 O lux, licet nam nomen affari tuum,
 Neque vlla post copia dabitur tui
 Nobis fruendi, nisi quod interest moræ
 Ad ensen eunti hinc atque Achillis pyram.
 H E. Soluuntur artus hei mihi, ac mens deficit,
 O gnata matrem prede: porge dexteram,
 Da, ne relinquo orbam; amicæ concidi.
 Utinam Lacænam sic sororem Castoris
 Helenam viderem: quæ decentibus oculis
 Florens peremit indecenter Ilium.

CHORVS.

*Carmen huius Chori ex uariis mistum est metri generibus:
 ac ferme iisdem quibus utitur Euripides.*

Aura, pontica aura:

Quæq; pontigradas per vndam

Rateis

Rateis celeres agis marinam,
 Quò loci miseram vehes me?
 Addicta cui sub ædes
 Ancilla deferar?
 Ad littora Dorica, an' ne
 Ad Phthiada: quo loco aiunt pa-
 trem eximij laticis
 Currere Apidanum, fata' que rigare: an
 Salso misera remo
 Illam appellar in insulam,
 Productura domi dies acerbos,
 Primitiua vbi palma frondet:
 Laurusq; sacros in altum
 Latona tibi edit
 Gratissima ramos,
 Partus monumenta dñj,
 Ac cum Deliacis puel-
 lis: Artemidisq; deæ
 Spicula arcusq; canam, aureamq; vittam?
 An Palladis vrbe, quam
 Currus nitidi vehunt,
 Peplis in croceis equos
 Sub iuga splendida mittam?
 Pingens varia, crocoq;
 Sindone florulenta?
 An Titanum ad sobolem?
 Quam Saturnius igniuomo rex
 Strauit iaculo?
 Væh liberis meis,

Væh patribus, ac solo
 Quod fumo concidit,
 Marteq; captum & exustum
 Ab Argiuis: at ipsa in
 Tellure vocabor externa,
 Serua, Asiam fugiens
 Europæ famulantem,
 Mutans morte faces thalami.

TALHYBIVS *Præco.*

Carmen Iambicum Trimetrum.

Vbi Phrygum regina quæ dudum fuit,
 Hecubam, puellæ Troades, conuenero?
 CH. Eccã haud procul tergo humi strato cubat
 Talhybie præco, circumoperta linteis.
 TAL. O Iuppiter quid dicam? vtrum mortalia
 Respicere te? an ne opinione fallier
 Falso putantes esse diuorum genus?
 Casu sed omneis res agi mortalium?
 Non hæc modo regina ditium Phrygum?
 Priami vxor ista nonne locupletissimi?
 Nunc vrbs quidem eius funditus bello iacet:
 At ipsa, anusq; & orba liberis, humi
 Cubat: inquinata puluere infaustum caput.
 Eheu senex sum, sed tamen mori prius,
 Quàm fœdus vllus accidat casus velim.
 Exurge misera, tolle subductum latus,
 Quodq; omne canis albicat pilis caput.
 HE. Ehem, quis hic qui corpus haud sinit meum
 Iacere? quid me, quisquis afflictam moues?

T A. Talthybius adsum Achiui mulier agminis
Minister, accersente te hinc Agamemnone.

H E. O vir mihi charissime, an quoddam quoque
Visum est Pelasgis, ad sepulchrum occidier?
Ob id venis, ut grata perferas mihi?
Properemus, acceleremus, age duc me senex.

T A. Gnatae ut cadauer sepelias, te mulier hinc
Ducturus adsum: me quidem legant ad id
Geminiq; Atridae, exercitusq; Achaicus.

H E. Miseræ hei, quid ais? ergo non adisti, uti
Moriatur & nos? verum acerba nuntians?
Gnata interisti matris auulsa è sinu.

Ego orba posthac liberis, miseræ hei mihi,
Sed illam ut occidistis? an reuerentius?
An sic ut hostis diriter leto est data?
Dic hæc senex, haud læta dicturus licet.

T A. Duplices mihi vis me parare lachrymas,
Miseratione filiae mulier tuæ.

Et hic enim tam sæua cōmemorans, genā hanc
Fletu rigato: maduit & lachrymis mihi
Modò ad sepulchrum, cæsa dum ferro occidit,
Turba aderat vniuersa Achiui exercitus
Frequens sepulchro filiae ad cædem tuæ.
Polyxenam autem Pyrrhus apprehensa manu;
Summo sepulchro statuit: atqui ponè ego
Lectiq; iuuenes ex Achiuis inclyti,
Saltum iuuencae ut prohibeant manibus tuæ
Sequuntur. ac plenam tenens pateram, vndiq;
Auro nitentem natus Aecide manu

Fudit

Fudit parenti mortuo libamina,
 Mihi innuit, præconio silentium
 Indicerem omni Achiuûm multitudini.
 Egoq; inter omnes medius adstans, hæc loquor,
 Silete Achiui, Pax sit omni cœtui,
 Pax & quies, statui quietum exercitum.
 Hic inquit, O mi nate Peleo pater,
 Libationes propitius cape has meas,
 Placida abditorum manium euocamina.
 Atque huc ades, quo purpurantem combibas
 Puræ puellæ sanguinem, quem tibi damus
 Ego atque populus. iamq; nobis sis fauens,
 Soluens rudentem & nauium retinacula.
 Concede nobis, sospites ab Ilio
 Omneis reuersos, patriam reuisere.
 Hæc ille. at omnis populus apprecatus est.
 Loculis sub hæc mox aureis pictum notis
 Educit ensem, iuuenibus Graio agmine
 Lectis puellam vt prenderent manu innuit.
 Vbi sensit illa, hos ore prodidit fonos,
 O qui excidistis oppidum Argiui meum
 Cupide obeo, ne quis corpus attingat meum.
 Intrepida siquidem colla porrigam, ac volens
 Quo in genua moriar, liberam me per deos
 Sinite immolantes: quippe apud manes quoque
 Regina quum sim, dicier seruam pudet.
 Turba adfremebat, rex & ipse iuuenibus
 Mox imperat, quo virginem remitterent.
 Hi simul vt audiere vocem regiam,

Summamq;

Summamq̄, omittūt. nā hunc penes ius primum
 Vbi illa sensit iussa principum, ilico Cerat.
 Summo prehenso pectore, scidit manu
 Ad vmbilicum, ventris ac medium, peplos,
 Sinumq̄ monstrat, & velut statuæ ad modum
 Mammas decentes: dehinc humi figens genu,
 Verba ore fudit omnium miserrima,
 En iuuenis, hoc si pectus ense mauoles
 Promptum ferire, ferito: Sin ceruicem, adest
 Exprompta ceruix. Tum misertus virginis
 Pyrrhus, volensq̄ & non volens, atq̄ hæsitans,
 Animæ meatus ense librato secat.
 Fluxere venæ. at illa moriens, tamen
 Sollicita mire est, condecenter vt cadat,
 Celetq̄, quæ celare decet oculos virum.
 Letalis ast vbi vitam ademerat mucro,
 Labor ex Achiuis idem habebat neminem,
 Alij iacentem frondibus consternere,
 Alij supremum sedulo apparant rogam,
 Tædas ferentes pineas: qui nil tulit,
 Male audiebat à ferente hunc in modum,
 Ignaue cessas, nec puellæ amiculum,
 Nec aliud vllum munus adferens manu:
 Nihil es daturus virgini promptissimæ
 Animoq̄ summo: de perempta filia
 Hæc tum ferebant, liberorum at te quidem
 Matrem optimorum, verum eandem ex omnibꝫ
 Grege foeminarum conspico miserrimam.

e h. Acerba quædam Priamidas clades premit,

C 1 Urbem

Urbemq; nostram, fata sunt isthec desim.
 H. E. In quod malorū gnata, cum adsint plurima
 Intuear, hæreo. si quod attingam, ilico
 Aliud vetat. rursus alia me molestia
 Alio vocat, malisq; succedunt mala.
 Et nunc acerba fata ne plorem tua,
 Nequeam profecto temperare pectori.
 Hoc rursus ipsum, nempe ne gemam admodum,
 Nimisq; acerbe, sustulisti, strenua
 Mihi nuntiata. non nouum ergo, si mala
 Fauente cœlo terra fert segetem bonam.
 Bona destituta quibus opus fuerat, malum
 Fructum edit. At mortalium quisquis malus
 Nil possit aliud esse, quàm semper malus,
 Frugi vsq; frugi: Sors nec ingenium viri
 Aduersa vitiat, sed probus semper manet.
 Vtrum id parentum, an educantium magis?
 Recte educari scilicet nonnullam habet
 Doctrinā honesti, quod quidem quisquis probe
 Tenet, idem honesti ad regulam nouit scelus.
 Sed inaniter iam mens mihi hæc effutiit.
 Tu porro Achiuis vade & ista nuntia,
 Ne filiæ quis applicet manum meæ,
 Vetentq; populum. nam frequenti in agmine
 Indomita turba est, ac tumultus militum
 Si quando nullo cohibeatur principe,
 Vincit furens incendium. quisquis mali
 Nihil hic patrarit: ille demum erit malus.
 At tu vetus ministra sumito situlam,

Atque

Atq; huc reporta pontico impletam salo,
 Vti supremis te lauacris filia,
 Innupta nupta, virgo non virgo, lauem,
 Et vt tibi exhibeam quibus digna es. Sed id
 Qui; aut vnde; nequaquam potero, veruntamen
 Sic vt licebit, nanque quid aliud agam?
 Mundumq; captis colligens a fœminis,
 Quæ mecum in iisdem desident tentoriis,
 Si qua ex penatibus aliquod suis habet
 Furtum, insciis, quos nacta nuper est, heris.
 Tecta δ decora, proh beatæ olim domus,
 O liberis opibusq; florentissime
 Priame, vetustq; ego illa liberum parens,
 Vt pristina exuti superbia, ad nihil
 Recidimus, & post ista adhuc tumescimus.
 Locupletibus nostrum hic quidem penatibus,
 Præfulsit, hic quod dignitate ciuibus.
 Curarum inania mentis hæc sunt somnia,
 Linguæq; fastus, ille felicissimus
 Est, cui nihil contigerit in vita mali.

Carmen Choricum, ac uariè mistum.

c. h. Mihi ærumnam Atropos,
 Mihi cladem dei parabant,
 Syluam vt primum abiegnam in Ida
 Alexander incidit,
 Liquida vada rate transiturus, audax
 Helenæ ad thalamos, iubar quam
 Pulcherrimam auricomæ, in
 Orbe videt Phœbi.

C a Nam

Nam mala, en nos, malisq; vallant
Tristiora fata.

Priua amentia ciuitati
Malum publicum Iliacæ
Peperit, & ab aliis profecta clades.

Iudicataq; lis in Ida est,
Qua tres coelicolûm puellas

Pastor iudicauit ad
Bellaq; stragemq;, &
Meæ exitium domus.

Gemitq; fortè quæpiam, ad
Vndosum Eurotam

Lacæna lachrymosa puella in ædibus,

Capiti quoque mater albo

Orbata gnatis, iniicit

Manum, & vnguem in ora cruentum

Infigit auida, dilaniatq; malas.

Carmen Iambicum Trimetrum.

F A. Vbi Hecuba multo, foeminæ, miserrima?
Quæ superat omne virû ac simul nostrû genus
Malis? nec vllus palmam ei præceperit?

C H. Vt misera nunquam dormiunt vocis tuæ
Male ominosæ tristia præconia.

F A. Hecubæ dolorē hunc adfero. porro in malis
Haud est facile bene ominata dicere.

C H. Ac forte tectis prodiens videlicet
Verba inter ipsa commode apparet tua.

F A. O misera prorsus, & magis quā proloquor,
Hera, occidisti, viua non es amplius,

Orba

Orba vrbe, gnatis, ac marito, perdita.

HE. Ais nouum nil, ac scientibus opprobras.

Sed quid cadauer hoc Polyxenæ venis

Portans, sepulchrum cuius Argiuū manu

Modo nuntiatum est omnium properarier?

FA. Nihil ista nouit, sed Polyxenam mihi

Deflet, nouarum cladum attingit nihil.

HE. Heu misera, vatis, nunquid huc affers mihi

Sacro citum furore Cassandræ caput?

FA. Viuam eloquuta es, mortuū hūc nihil gemis:

Atqui reiectum iam cadauer inspice:

Noua res & insperata se offeret tibi.

HE. Extinctus eheu cernitur gnatus mihi

Polydorus, à me Thraci creditus viro.

Infausta perij, nulla sum posthac. ohe

O pignus, heu ohe, cantionem Mænadam

Ingredior, hæc noua ab hoste resciscens mala.

FA. Infausta gnati fata cognoscis tui.

HE. Inopina, mira, noua noua aspicio: malis

Prognata ab aliis, alia contingunt mala.

Nec vllus absque lachrymis vnquam dies

Suspiriisq; me relinquet tristibus.

CH. O infausta, dira, dira perpetimur mala.

HE. Heu gnate, gnate matris infaustissime,

Quo genere mortis occidisti? quo iaces

Fato? peremit te quis è mortalibus?

FA. Me latet, at hunc in littore offendi maris.

HE. Eiectum ab vndis, an trucidatum manu?

FA. In littus harenosum

C 3 Mari

Marinus illum fluctus æstu eiecerat.

HE. Hei mihi, væh væh

Didici mihi nocturna visa insomnia:

Non me fefellit furua imago, quæ mihi est

Conspecta de te gnate, quod non amplius

Superstes aura vescerere coelica.

CH. Scis qui peremit somnii prudens, cedo?

HE. Bellator hospes ille Threicius meus,

Vbi senior illum collocarat clam pater.

CH. Heu quid ais? auro quo potiretur, tuum

Ita vt videtur, interemit filium.

HE. Infanda, abominanda, plusquam mira, nec

Pia, nec ferenda. vbi hospitem ius ac fides?

Ohe vir execrate, vt ense ferreo

Puerile corpus conscidisti, nec ferum

Commouit ætas pectus, vbi discerperes.

CH. Vt misera te mortalium infaustissimam

Statuit, deorum quisquis infensus tibi est:

Ipsum sed ecce conspicio Agamemnonem

Regem: loqui iam desinamus obsecro.

AGA. Gnatam sepultum quin venis Hecube tuâ?

Nam sic vti Talthybius attulerat mihi,

Ne quisquam Achiuum filiam attingat tuam,

Sinimus quidem illam nos, manu nec tågimus,

At ipsa cessas. Proinde miror ego. Sed huc

Vt te illò mittam, venio. quippe illinc bene

Peracta res est, si quid est in his bene.

Hem quem virum hic intueor in tentoriis

Phryga interemptum? nanque corpus ambiens

Non

Non esse Danaum nuntiat amictus mihi.

HE. Infausta (memet enim loquor, quū te loquor)

Hecube. quid ago? nūc nam huius accido ad genu
Agamemnonis? an hoc tacita perfero malum?

AGA. In ora tergum quid mihi obuertens tuum
Lachrymas? quid acciderit, taces? isthic quis est?

HE. At forte reputans hostem & ancillā esse me,
Genibus repellat, & auxero molestiam.

AGA. Diuinus haud sum: nec nisi audiero, queam
Viam tuorum nosse cogitatum.

HE. At huius animum quur vt hosticum, magis
Interpretamur, cum sit hostis haud tamen?

AGA. Huiusce si nil scire me voles rei,
Mecum facis, neque enim cupio cognoscere.

HE. Hoc absque, ferre liberis opem meis
Minime potis sim. Sed quid hęc verso? necesse

Audere, seu impetro, siue & impetro nihil.

Agamemnon, en per genua supplico tibi,
Tuamq; malam, & auspicatam dexteram.

AGA. Rei quid optans? nunquid hoc, vt libera
Aeuum exigas? id facile continget tibi.

HE. Minime, sed vlti maleficos, ac perfidos,
Seruire reliqui quicquid est æui velim.

AGA. Nostrā ergo mulier ad quid imploras opē?

HE. Nil tale prorsus, quale tu rex autumas.

Vides cadauer hocce, quod ego lachrymo?

AGA. Video. futurum quid sit, haud etiam scio.

HE. Peperi hunc ego olim, ac v̄tre gestauī meo.

AGA. Est hic tuorum misera quisquam liberūm?

HE. At non eorum qui iacent sub Ilío.

AGA. Num præter illos edidisti quempiam?

HE. Inutiliter, ut re liquet: nã hunc quẽ vides.

AGA. Vrbis cum periret, hic ubi tum forte erat?

HE. Emiserat, quo sospes esset, hunc pater.

AGA. Quò semouens à cæteris vnum omnibus?

HE. Tellurem in hanc, in qua repertus mortuus.

AGA. Ad hũc, tenet qui sceptrum Polymestor loci?

HE. Seruator auri missus huc tristissimĩ.

AGA. Quis interemit? quò ve fato extinctus est?

HE. Quis alius? hospes hunc peremit Thracius.

AGA. Miser heu, potiri cupidus auri scilicet.

HE. Sic habet, ubi iam fata cognouit Phrygum.

AGA. Hũc nacta alicubi est mortuũ, aut quis at-

HE. Hæc, in marino forte nacta littore. (tulit)

AGA. Vtrũ ne quærẽs hũc? an aliud quiddã agẽs?

HE. Ierat lauacra ferret ut polyxenæ.

AGA. Eiecit, ut videtur, hospes hunc necans.

HE. Ponto vehendum, membra sic sic dissecans.

AGA. Miseranda mulier, obruta immensis malis.

HE. Perĩ, nec vllum restat Agamemnon malum.

AGA. Heu quæ perinde infausta mulier extitit?

HE. Nulla est, nisi ipsum dicis infortunium.

Quapropter autem genibus aduoluor tuis,

Audito: & æqua si tibi videar pati,

Mittam querelas: sin minus, te vindicem

Præbe mihi hospitis omnium impiissimĩ,

Qui nec supera nec infera verens numina,

Manu peregit facinus immanissimum,

Mensa

Mensa receptus sæpe communi mihi,
 Primumq; amicos inter obtinens locum,
 Demum assequutus, quicquid æquum erat, dolis
 Præcogitatis filium occidit meum.

At nec sepulchro, quando decrevit necem,
 Dignatus est, sed æquorî abiecit fero.

Nos imbecilles forsan & captæ sumus.

At dij valentes, lexq; diuis imperans.

Etenim vel ipsos lege censemus deos.

Æqua atque iniqua hac finientes viuimus.

Ea siquidem ad te pertinens, pereat: neq;

Pœnas luant n̄ qui trucidant hospites,

Vel audeant qui sacra diuis tollere,

Iam pensi erit mortalibus prorsum nihil.

Hoc itaq; foedum si putas, me respice,

Miserere nostri: pictor & veluti procul

Stans, me intuere, quanta perpetiar mala

Regina dudum, ancilla nunc quidem tua.

Modo cincta gnatis, orba nunc, anus simul

Deserta & exul infima in mortalibus.

Hei misera, quonam clàm mihi abducis pedem?

Sum actura, quantum apparet, infelix nihil.

Quid disciplinis (dignum vt est) in cæteris

Sudamus, atque singulas inquirimus?

Ac non magis suadela, quæ mortalibus

Regina sola est, examussim exquiritur?

Datoq; precio discitur? Quo quæ velit

Ea quisq; persuadere possit & assequi?

Quis itaque posthac læta promittat sibi?

C ; Gnati

Gnati tot illi, non mihi adsunt amplius:
 Abducor ipsa capta, & indigna patiens.
 Urbisq; fumum en subuolantem conspico.
 Ast illud, & si forsan importunus,
 Hunc admonere veneris, eloquar tamen.
 Mea gnata Phœbas ad latus cubat tuum,
 Quam multitudo Phrygia Cassandram vocat.
 Vbi quæso nocteis rex suaueis iam refers?
 Dulcissimorum aut in thoro complexuum
 Quam gnata gratiam feret, & ex illa ego?
 Si quidem tenebræ & noctis oscula scilicet
 Summam inter homines beneuolentiam erunt.
 Nunc igitur audi: hunc mortuum coram vides,
 Hunc si iuuabis cum sit affinis tibi,
 Facies probe. vnus parum est oratio
 Membri, nec vna lingua nobis est satis.
 Vtinam quidem fiant mihi vocalia
 Brachia, manusq; comæq; & extremi pedes,
 Seu Dædali arte, siue quopiam deo,
 Ut cuncta pariter genua contingant tua,
 Florentq; & omnis generis emittant sonos.
 O rex & ô lux summa Achiuûm, flectere.
 Dextramq; opiferam porge supplici rei
 Nil aliud vt sit, attamen viri est probi
 Vt faueat æquo iusta quod potest, iuuans.
 Contrâ, maleficos semper afficiat malis.
 εηο. Mirum est profecto, vt incidât mortalibus
 Præfixa certis cuncta fati legibus.
 Dum qui fuere nuper inimicissimi,

Statuunt

Statuunt amicos; rursus & qui beneuoli
Fuerant, eos odiis acerbant mutuis.

A G A. Ego teq; gnatumq; Hecuba, fortunas tuas
Suscipio miserans, supplicem simul manum.

Voloq; & deorum æquitatis gratia,
Pœnas tibi istas hospitem impium dare.

Si quo videbis posse conseri modo,

Simul vt tibiq; commodetur, nec tamen

Me multitudo fauore Cassandræ sciat

Necem hanc tyranno Thracio mollirier.

Scruplo illud animum turbat iniecto meum,

Quòd illum amicum copiæ ducunt virum.

At rursus istum qui peremptus est, suum

Hostem autumant. is siquidem est charus tibi,

Priuatim id est, nec pertinet ad exercitum:

At ista specta, nam volentem me quidem

Habes, vt ad sim rebus adiutor tuus,

Opemq; ferre promptum, & accinctum tibi:

Contra, pigrum si offendo multitudinem.

H E C U. Heu.

Vt nemo quisquam liber est mortalium, aut

Fortuna seruum reddit, aut pecunia,

Aut scripta lex, aut multitudo ciuium,

Vetat suo pte viuere ex arbitrio.

Sed quia paues, nimiumq; multitudini

Tribuis, ego isto te leuauero metu,

Sis conscius modo, si quid intendam mali

Huic qui peremit: cæterum adiutes nihil.

Tantum hoc ferente, quæ feret, si qui interim

Existet

Existet aut tumultus aut succursio,

Compelce tu, studere dissimulans mihi.

Porro alia, fide, cuncta conficiam probe.

AGA. Quî q̄slo? quid ages? nū manu, quū sis anus

Ferro prehensio barbarum interimis virum?

An mage venenis, siue quali tandem ope?

Tibi vnde amicos? quæ tibi assistet manus?

HE. Hæc ipsa claudunt tecta Troadum gregem.

AGA. Prædam Pelasgum forte captiuas ais?

HE. Per has quidem sum vltura carnificem meū.

AGA. Et quî virile robur aderit fœminis?

HE. Res valida multitudo, nec superabilis,

Armata quando est clanculariis dolis.

AGA. Res valida, sed muliebri nō probo genus.

HE. Quid? nonne iuuenes nuper Aegypto satos

Omneis semel fœminea confecit manus?

Maresq̄ Lemno sustulere fœminæ?

Sed qua gerendum sit via negotium,

Istam mihi relinque sollicitudinem.

Quin fœminam hanc per copias duci iube

Tuto: hospiti sed tu per astum Thracio

Dic, aduocat regina te dudum Ilij

Hecube, tuapte gratia haud minus, ac sua,

Gnatosq̄ refert scire & hos, quæ mox tibi

Narrabit illa, Sed recentem victimam

Agamemnon inter hæc veta sepelirier,

Germanus vnâ vt cum sorore, vno rogo

Geminus dolor parenti, humo condi queant.

AGA. Ita fiet: at si nauigare copiis

Licuisset

Licuiſſet, hoc tibi haud queam largiri:
 Sed quia ferentes nunc negat ventos deus,
 Manendum, & opperendum erit nobis, quoad
 Detur ſecundus curſus atque commodus.
 Bene vertat autem, quippe pariter omnium
 Et publicitus, & ſingulorum proprie
 Refert, malis male euenire, bonis bene.

C H O R V S.

Carmen Choricum & uariè miſtum.

Patria heu dolor Ilium, haud
 Vrbs inexpugnata vocabere poſthac.
 Tam denſa circum Danaûm tegere nube,
 Domita, heu domita hoſti es:
 Spoliataq; turrium corona.
 Fumi vapore flagranti
 Pingeris miſerabili nigrore.
 Non te rurfus obambulabo.
 Noctis medio interibam,
 Quum iam à cœna ſomnus ſuauiſ
 In oculos ſpargitur.
 Solennibus ac ſacris choreis,
 Cantibusq; peractis,
 Iacet in thalamo maritus,
 Suffixaq; lancea,
 Paxillo hæret in alto.
 Nec iam nautica cernit uſquam in campis agmi
 na dira Troiæ.
 Aſt inter hæc mihi reuinctis
 Mitris vaga lege, & orbe

Certo

Certo coma componitur
 Aurei rotundum
 Spectanti speculi æquor, atque
 Lecto proxima stabam,
 Subituraq; mox eram cubile.
 En oppidum occupat tumultus;
 Phrygumq; talis vrbe clamor
 Sonat, quando Achiui, quando, agedum
 Populati validam Phrygum arcem,
 Vestras domos repetetis?
 At dulcis thalamos ego simplici
 Relinquo veste, sic vti
 Solent puellæ Dorides.
 Nec profuit mihi quòd supplex
 Procumberem Artemidi infelix.
 Agor autem, oculis virum interemptum
 Intuens, pelagi per vndas,
 Urbemq; respectans, vbi
 Iam pedem reducem carina
 Moueret vndiuagum per æquor,
 Neq; solo abduceret Iliaco,
 Dolore concidi, Germanam Dioscurorum He
 lenam execrans,
 Idæumq; pastorem,
 Pestiferum Paridem, quòd è parente
 Tellure me exigeret,
 Atque pellerent domo nuptiæ non nuptiæ,
 Immo dæmonis
 Malè amici

Atrox

Atrox calamitas quæpiam, at
 Illam neq; maria tumida reuehant, neque
 Ad patrias peruenerit ædes.

Carmen Iambicum Trimeterum.

P. O. Priame pectori vir omnium meo
 Charissime vnus, atque item charissima
 Hecuba, illachrymo, te contuens, vrbē ac tuam,
 Istamq; quæ modo est perempta, filiam.
 Heu

Vt stabile nil est, nec licet confidere,
 Confidere inquam non licet, successibus:
 Vt qui secundis floret, haud in posterum hic
 Rebus repente fiat aduersis miser.

Verum excitato susq; deque numina
 Miscent tumultu cuncta. Proinde inscitia
 Veneramur illa. Flere at hæc quorsum attinet,
 Quum nil medelæ ad pristina adferant mala:

Absentiam at tu si quid incusas meam,
 Ignosce, nam forte intimis aberam procul
 Thraces in oris, hunc vbi appuleras locum.

Verum vt reuerti, famula protinus domo
 Pedem efferenti commodum occurit tua,
 Verbis tuis mihi nuntians, quæ simul ego
 Vt audiij, è vestigio huc me contuli.

H. E. Ore intueri te quidem aduerso pudet
 Polymestor, istiusmodi sitam in malis.
 Nam cui beata visa sim, huic me pudor habet
 In hoc statu in quo nunc ago reperier.
 Neque te queam rectis tueri pupulis.

sed ne

Sed ne putaris istud esse odio tui
 Polymestor, atqui est quippiam in causa rei.
 Vel lex recepta moribus mortalium,
 Aduersa ne qua foemina spectet viros.

P O. Neq; miror equidē, me sed ad quid est opus?
 Cuiusq; gratia moueo domo pedem?

H E. Arcana res est, quam tibi ac gnatis tuis
 Cupio referre, proin' satellites mihi
 Procul his iubeto absistere à tentoriis.

P O. Abite, tuta hæc solitudo, tu quidem es
 Beneuola nobis, beneuolus mihi hic item
 Exercitus. Sed indicare iam tuum est
 In quo beatum deceat afflictis opem
 Adferre amicis: promptus admodū sum ego.

H E. Dic hoc prius, quem creditum domi tenes
 Patris è manu, mea q; Polydorus meus
 Viuit ne? deinceps reliqua percontabimur.

P O. Viuit profecto. hac parte res bene habet tuę.

H E. Vir optime, vt probè loqueris ac digna te.

P Q. Post hæc quid ex me concupiscis discere?

H E. Etiam parentis nunquid est memor meis?

P O. Quin clanculum ad te studuit huc accurrere.

H E. Sed saluum id aurum est Ilio quod attulit?

P O. Seruatur istud in ædibus saluum meis.

H E. Seruare perge, nec appetas res hospitem.

P O. Absit mulier, his quæ mihi adsunt perfruar.

H E. Scin' ergo quæ tibi proloqui ac gnatis ves?

P O. Ignoro, verbis indicabis hoc tuis. (Clim?)

H E. Ametur, vt tu nunc amatus es mihi.

- P O. Age, quid volebas scire mecum liberos?
 H E. Gazæ Priamidôn abdita veteres humo.
 P O. Isthuc referri filio cupis tuos?
 H E. Prorsum, & quidē per te, vir es etenimpius.
 P O. Quid igitur hos adesse oportet liberos?
 H E. Moriare si tu, scire & hos satius erat.
 P O. Probe eloquuta es, & hoc modo consultius.
 H E. Scin' Ilia delubra vbi sint Palladis?
 P O. Thesaurus illic scilicet signi at quid est?
 H E. Tellure summa prominens ater lapis.
 P O. At nūquid hinc quod ad hæc loq̄ velis mihi?
 H E. Serues velim has quas extuli pecunias.
 P O. Vbi nēpe? an intra amictum? an abditas hæ?
 H E. Spoliorū aceruo his delitent tentoriis. (bes?
 P O. Vbi? nā hic Pelasgūm nautica tabernacula.
 H E. Sunt propria captis fœminis tentoria.
 P O. Tutan' satis sunt intus, atque absunt viri?
 H E. Intus Pelasgūm nemo, nos solæ sumus:
 Sed intrò propera, quippe Graī ab Illo
 Cursum ad penates flectere cupiunt suos,
 Vti cuncta vbi peregeris, quæ te quidem
 Peragere par est, rum tuis cum liberis
 Eò queas reuertier videlicet,
 Vbi meum ipse collocasti filium.
 C H O. Nondum dedisti, at forsitan pœnas dabis,
 Portu vt procul quis turbidis vasti maris
 Errans procellis, mox suaui orbabere
 Anima, atq̄ vitam deserens. Siquidem dolus
 Nec æquitati, nec deis sat congruit.

D r Pestife

Pestifera, pestifera mala.

Heu mentietur istius tibi spes viæ,

Letifera quæ te adduxerit sub tartara.

Eho miser, sterneris imbelli manu.

PO. Oculum orbis eheu luce & aspectu miser:

SEMI. Viri eiulatum Thracis audistis precor:

PO. Heu rursus eheu, liberos necant meos.

SEMI. Intus peracta genera supplicij noua.

PO. Nunquam tamen quantumlibet pernicious

Me pedibus effugeritis, immo protinus

Quatiens & ipsa tecta funditus eruam.

SEMI. Vibratur ecce dextera telum graui.

Vultis ne ut irruamus intro? locus enim

Hecubæq; & istis ferre suppetias monet.

HE. Refringe (ne quid parseris) vellens fores.

Oculos enim haud refarcies vnquam, neque

Viuos videbis quos necavi liberos.

SEMI. Num Thracij victrix poteris hospitis?

Patrastin' hæc cuiusmodi narras heras?

HE. Mox hunc videbis prodeuntem ex ædibus

Cæcum, atque cæcis lubricantem passibus.

Pariter duorum liberum cadauera,

Quos ipsa cum fortissimis Iliadibus

Ferro peremi. Iamq; persoluit mihi

Pœnas. sed (vt vides) foras mouet pedem.

Verum hinc procul concessero, ac vitauero

Ira æstantem Thraca, & indomitum virum.

Carmen Choricum, uarieq; mistum.

PO. Heu quod ferar, quod intendam? quod torquebo

Quadru

Quadrupedem gradum, montigenæ feræ
 Pressa manu vestigia tentans? Quonam,
 Huc an' ne illuc deflectam cursum?
 Vt viricidis, quæ me perdunt,
 Troadibus iniiciam manum.
 Scelestæ, scelestæ Phrygum nurus,
 Proh execratæ
 Quò me pauitantes
 Se abdunt latebris?
 O vtinam meis sanguineis oculis
 Med:are, medeare, mihi lumina
 Cæca adimens Phœbe.
 Atat file, occultū gradum sentio harum mulierū,
 Quò cieo pedem? carne atque ossibus
 Me expleturus? bestiis è noxiis
 Epulo parato, quo mihi sumam
 Pœnam iniuriæ meæ. Io miser,
 Quò, quò rapior? sola tartareis
 Bacchis relinquo secanda pignora, &
 Cædem canibus cruentam
 Impias dapes, montanamq; prædam.
 Quò tendo? quò me verto?
 Vt sali nauis in fluctibus
 Turgida vela distendens
 Funestam in hanc me recipiens latebram
 Custos meorum liberūm.

Carmen Iambicum Trimetrum.

c h. Eheu miser quàm grauiā perpeteris malā?
 Sed quum patraris fœda, pœnas asperas

D 2 Sumpfit

Sumpfit, deorum quisquis infensus tibi;

Carmen priore uersu Iambico Dimetro

Catalecto, Altero Acatalecto.

P O. Eheu, ohe ferocis
 Gens Martialis Thraciæ,
 Hasta valens, equisq;
 Ohe Pelasgum copiæ,
 Eho duces Atridæ,
 Voco, voco, rursus voco:
 Venite, adeste cursu,
 Omnes rogati per deos.
 Audit aliquis vocantem?
 An memo nobis feret opem?
 Quæ vos moræ retardant?
 Me perdidere foemina,
 Me perdidere captæ.
 Acerba, acerba pertuli.
 Heu dira nostra clades.
 Quò vertor, aut quorsum feror?
 Vtrum ne subuolabo
 Sublimem ad ætheris domum?
 Vbi minax Orion,
 Vbi Sirius oculis suis
 Radios iacit micantes,
 Flammis micantes igneis?
 An tartari nigrantis
 Tristem petam portum miser?

CHORVS. *Carmen Iambicum Trimetrum.*

Vbi quis malorum pondere atque sarcina,
 Quam

Quàm vt ferre possit, acerbiorē premitur, huic
Sit venia, vitam calamitosam linquere.

A C. Me exciuit huc audita vox, necq̄ enim silens
Rupis profundæ filia, per exercitum
Reboauit Echo, concitatus strepitum. at nisi
Euerſa constet Marte Graio Pergama,
Metū hic dedisset strepitus haudquaquā leuem.

P O. Agamemnon animo rex meo charissime,
Nam vocem, vt audī, ilico agnouī tuam:
En ipse nobis hoc quod accidit vides.

A C. Polymestor ehem te quis euertit miser?
Quis ademit oculos, sanguine infectis genis?
Atque hos peremit liberos? is quisquis est
In teq̄ gnatosq̄ odia sæua gesserat.

P O. Adiuta captiuīs Hecuba me fœminis
Extinxit, haud extinxit, immo & amplius.

A C. Quid ais? parastin' facinus hoc quod hic ait?
Tun' ausa es Hecube tam stupendam audaciam?

P O. Hem, quid ais? illa nuncubi hic adest prope?
Age indica, dic vbi sit, v' raptam manu
Laniam, ac cruentem corpus omne sanguine.

A C. Hem, tu quid agis?

P O. Hoc per deos te deprecor.

Isti furentem, me sine, iniiciam manum.

A C. Tibi tempera, istam mente barbaricē exuens

Dic, vt vbi teq̄ & hanc vicissim audiuerō,

Quapropter hæc patiare, recte iudicem.

P O. Dicam ego. Quidā Priamidūm minimus fuit
Polydorus Hecuba natus; hunc Priamus mihi

Domi educandum misit abs Troia pater,
 Excidia iam tum prætimens vrbis suæ.
 Eum peremi. Quir eum peremerim
 Audi: vt bene ac sapiente prouidentia,
 Metui relictus ne tibi hostis, hic puer
 Troiam aggregans, hoc rursus incoleret solum.
 Porro vbi Pelasgi Priamidum resciscerent
 Superesse quendam, rursus huc appellerent,
 Tum deinde Thraces hosce populantes agros
 Incurrerent, nocente vicino Illo,
 Quo nunc & ipso, rex, laboramus malo.
 Ast Hecuba simul ac filij necem sui
 Cognouerat, me hac arte duxit, abditos
 In Illo monstrare thesauros mihi
 Promittit auri Priamidum. cum liberis
 In tecta solum inducit, vt ne quis alius
 Mortalium, valeret hæc cognoscere,
 Spondaq; media sedeo, curuato genu,
 Statim frequentes hinc & hinc cingunt manus,
 Ac velut amicum me Ilia circumfident
 Iuxta puellæ, textaq; Edonicæ manus
 Tractant tenentes, lucidam videlicet
 Ad auram amictus hosce spectantes probant,
 Aliaq; Camaca dum intuentur Thraciam,
 Jam me renudant duplici stolismate.
 At quæ pepererant, hæc stupentes, pignora
 Librant in vlnis, ac vicissim per manus
 Tradunt, vt à parente summoueant procul.
 Dehinc post susurros inter ipsas mutuos,

Tacitasq;

Tacitasq; post mulationes, ærea,
 Quibus ô dei modis, repente è vestibus
 Laciniosis proferentes spicula,
 Fodiunt puellos: rursus hæ more hostico
 Manusprehendunt atq; continent meas
 Pedesq; gnatis ferre concupiens opem,
 Si forsan ora gestiebam attollere,
 Coma tenebant, siue motabant manus,
 Densa vndiq; imminente mulierum agmine
 Atque opprimente, proficio miser nihil.
 Porro supremum iam maũ plusquam malum
 Mire patrarunt: quippe correptis manu
 Acubus, mihi orbes luminum miserimos
 Fodiunt, cruentans. deinde mox circum domum
 Fugitant. at ipse nempe profilio foras,
 Vt fera cruentas persequens cursu canes,
 Omnemq; lustro parietem: venantis in
 Morem modumq;, concutioq; & dissipo.
 Atque hæc quidẽ sum passus Agamemnon, tibi
 Dum facere gratum studeo, sustollens tuum
 Hostem. sed vt ne verba longius traham,
 De sceminis si dixit antehac quis male,
 Hodie ve dicit, siue post dicturus est,
 Cuncta hæc ego compendio dicam semel.
 Neque terra simile, nec fretum gignit genus,
 Atque illud ipsa discit experientia
 Semper, cui cum illis negotium incidit.
CHO. Tanta caueto vtare confidentia,
 Nève ex tuis ipsius existimans malis,

Muliebre sic vel omne vituperes genus.
 Pleræque nostrum aliæ quidem laudabiles,
 Aliæ malarum de grege ac numero sumus.
 H E. Agamemnō, haud decet hominē lingua ma
 Villo valere tempore, ac factis valet. (gis
 Sed seu proba egit, oportet & probe loqui:
 Seu praua, rursus dicta & esse putida.
 Nec iniqua quæ sunt, posse differere bene.
 Cati quidem sunt, ista qui callent probe:
 At non quierunt esse ad extremum cati.
 Verum malis periere cuncti cladibus,
 Nec vllus horum exitia suffugit sua.
 Et hoc quidem ad te sit mihi procermij.
 Ad hunc reuertar, ac locis respondero.
 Quid ais? Achiuos vt labore duplic
 Leuare posses, gratiaq; Agamemnonis
 Mucrone gnatum tun' peremisti meum?
 Atqui sceleste, primum achiuūm cui piā
 Haud quaquā amicūm barbarūm fuerit genus,
 Neque possit esse. deinde quam gratia
 Prodesse properas? num quōd affinis cui, aut
 Cognatus esses, aut quid argumenti habens?
 An ne reuecti carperent segetem tuæ
 Telluris? horum cui putas facies fidem?
 Aurum (fateri vera si modo voles)
 Et tua cupiditas filium extinxit meum.
 Etenim doce illud, donec incolumis fuit
 Troia, vrbsq; adhuc munita turribus stetit,
 Vixitq; Priamus Marte florens Hectoris,

Quin tum mereri de hocce si libuit bene,
 Quum gnatum haberes nutriendum in ædibus
 Aut enecasti, aut viuum in Argiuûm manus
 Ductum dedisti? at nos vt occidimus, simul
 Et ab hoste captam fumus vrbem prodidit,
 Iugulasti amicum, & ad lares profugum tuos.
 Ausculta ad hæc nunc, vnde sceleratus magis
 Videare. si beneuolus Argiuis eras,
 Aurum, quod fateris esse haud tuum,
 Adferre decuit, ac dare iis quibus erat opus,
 Annosq; multos patria degunt procul.
 At tu manu ne nunc quidem euelli tua
 Patere: at potiris possidens in ædibus.
 Quòd si educare filium, vt te dignum erat
 Sic educasses, atque seruasses meum,
 Laudem profecto comparasses inclytam.
 Siquidem in malis qui sint potissimum boni
 Patent amici, læta amicos passim habent.
 Iam si fuisset opus tibi pecunia,
 Incolumis & modo ille vixisset, tibi
 Thesaurus ingens filius fuerat meus.
 At nunc nec istum amicum habes tibi virum,
 Auricq; lucrum periit, ac gnati tui,
 Tuq; ipse: ad istum scilicet agitis modum.
 Porro illud Agamemnon tibi iam dicam ego,
 Hunc si iuuabis, vir videbere improbus:
 Nam nec pio nec fido in hos, in quos decet,
 Non æquo amico, non bono facies bene.
 Quin te malis gaudere dicemus, quia

Sis talis ipse, heris sed haud conuitor.

OR. Res mira, vt homini materiam semper probā
Orationis, facta suppeditant proba.

AGA. Aliena nobis iudicare graue est mala,
Tamen necesse est: nam pudor fit in manus
Reiicere causam, quum semel receperis.
Mihī, vt sciens sis, neque meapte gratia,
Sed neque Pelasgūm, hominē videris hospitem
Necasse, verum vt aurum haberes in domo.
Nunc in malis quæ conferunt tibi loqueris,
Iugulare forsā hospitem, vobis leue est:
Nobis Achiuis istud oppido est graue.

Quinam probrum ergo fugio, si pronuntiem
Te iam innocentem, non profecto vlla queam:
Quin potius, vbi quæ non licent haud veritus es
Patrare, tolera quæ vicissim non libent.

PO. Proh vt videtur victus à muliercula
Capta, dabo supplicia deterioribus.

AGA. Meritoq̄, quando tute patraisti mala.

PO. Heu liberos oculosq̄ fleo miser meos.

HE. Doles? dolere filium haud credis mihī?

PO. Malefica gaudes, me quòd afficias malis?

HE. Quid enim? vltā te, nō gaudeā iure optimo?

PO. At non item fortassis vbi te vis freti.

HE. Nunquid vehere Pelasgici ad plagas solis?

PO. Immo supremis lapsam ab antennis teget.

HE. Saltus ad hos quis adiget inuitam? cedo.

PO. Malum ipsa celeri nauis ascendes pede.

HE. Alatan humeris? vel quibus tandē modis?

- P O. Fies canis, oculos igne lucentes gerens.
 H E. Quî nota formæ versio tibi est meæ?
 P O. Threicius augur Bacchus ista prodidit.
 H E. At ex tuis nil ille præcînuît malis?
 P O. Sic neutiquam me fraude cepisses tua.
 H E. Defunctan' illic an' ne viua finiar?
 P O. Defuncta, tumulo nomen indetur tuum.
 H E. Sumptû à figura; aut quod aliud dicis meû?
 P O. Canis sepulchrum, nauitis signum vagis.
 H E. Nihil laboro, posteaquam te vltâ sum.
 P O. Quin filiam necesse Cassandram mori.
 H E. Equidē hæc abominor, in caput reprecans
 P O. Coniux at illâ interimet huius aspera. [tuû.
 H E. Nec sic mihi vnquam gnata Tyndari fuerat.
 P O. Quin' ipsum & hūc bipēne librata in caput.
 H E. Itan' furis tu, qui malum accersis tibi?
 P O. Neca. at lauacra mortifera te Argis manent.
 A G A. Non hūc ministri vi trahetis hinc procul?
 P O. Audire graue?
 A G A. Non ora continebitis?
 P O. Opprimite, dictum est.
 A G A. Quàm potest ocysime
 Non huncce solas deferetis in insulas,
 Adeo procaci quando lingua abutitur?
 At Hecûba tu proh misera, funera gemina
 Abi atq; sepeli, vos oportet herilia
 Adire quanque Troades tentoria.
 Etenim hos secundos video ventos: patriam
 Versus bene autem nauigemus, atque item

Liceat

Liceat domi res prosperas offendere,
 Tandem expeditos hifce iam laboribus.
 CHO. Ite ad portus, agite, & Graiſum
 Ad tentoria tendite ſæua,
 Experturæ poſthac fortis
 Aerumnas ſeruilis acerbas.
 Nam ſic vrget neſcía flecti, &
 Cogit dura neceſſitas,

EVRIPI. HECYBAE FINIS.

ARGVMENTVM

Vide ſupra in E. ſetra. f. 178.

IPHIGENIAE

IN AVLIDE.

OST QVAM Græcorum duces
 omnes unâ cum claſſe, reliquoq; belli appa-
 ratu in aulidem cõueniſſent, ut inde pari-
 ter ad Troiam euertendâ nauigarent, tan-
 ta conſecuta eſt coeli tranquillitas, ut nul-
 lis ſtantibus uëtis, non eſſet nauigandi facultas. Quare cum
 exercitus iam moleſtè ferret, ſe fruſtra tempus inibi terere,
 conſultis extis Calchas augur reſpondit, Dianæ Aulidenſi
 immolandam eſſe Iphigeniam Agamemnonis filiam, atque
 ita Græcos feliciter Ad Ilium nauigaturos. Itaque conuo-
 cato exercitu, Agamemnon perſuaſus à Menelao, patitur
 fieri decretum, ut accerſatur puella. Cæterum quò libentius
 eam Clytemneſtra mater mitteret, priuatim fingunt titu-
 lum, quaſi Achilli Græcorum principum optimo foret nu-
 ptura. Hoc commentum ſoli nouerant Agamemnon, Me-
 nelaus,

nelaus, Calchas, atq; Vlyſſes. Atqui miſſis iam ad uxorem
 literis Agamemnon, cum ſuperioris conſilij pœniteret, &
 filiæ trucidationem ferre non poſſet, noctu clanculum alias
 ad uxorem literas ſcribit, denuntians, ne uirginem mit-
 tat in Aulidem, in aliud enim tempus proferēdas nuptias.
 Eas antelucano ſeni cuidam ſeruo Argos perferendas cō-
 mittit, expoſito ſimul earum argumento. Verum hunc
 cum epiſtola Menelaus, dum & ipſe ante lucem puella ad-
 uentum obſeruat, intercipit, & acriter cum fratre de conſi-
 lij inſtantia expoſtulat. Interea è comitatu Clytemne-
 ſtræ præcurrens quidam, Agamemnoni, Menelao præſen-
 te, nuntiat a deſſe in Aulide Iphigeniam, unā cum matre,
 & Oreſte infante, neq; eam rem clam eſſe exercitu. Ibi ſi-
 mul atq; Menelaus ſenſit, illi iam non eſſe integrum filiam
 remittere, ſicilicet cœpit fratri ſuadere, ne uirginem ſua cauſa
 pateretur occidi. Dum hæc inter illos uerſantur, interim ad-
 uentata eſt Clytemneſtra cum filia, multisq; modis exagitan-
 tur patris affectus, dū conſiliū de iugulāda filia ſtudet celare.
 Qua de re dum conſulturus Calchætē abiſſet, interea
 acceſſit Achilles expoſtulaturus cum Agamemnone. Salu-
 tatur à Clytemneſtra tanquam futurus gener. Achilles i-
 gnarus demiratur. Ibi ſeruus ſenex, ille cui literæ ſecundæ
 fuerant commiſſæ, rem profert, prodiſq; conſilium regis.
 Indignatus Achilles, quod ad cædem uirginis ſuo nomine
 eſſent abuſi, in concilio defendit eam ne perimatur, ſed uin-
 citur ſuffragiis. Itaque cum res ad ſummum tumultum ſpe-
 ctare uideretur, reliquo exercitu poſtulante puellam, con-
 trā Achille cum uniuerſis depugnare parato, ipſa ultro
 mutata ſententia, ſuadet matri ſatius eſſe ſpecioſam oppete-
 re

tere mortem, quàm ob suam unius uitam aut tot principes
in certaminis periculum uocari, aut rem tantam omitti. Du-
cta igitur ad aram deæ, ipsa quidem sublata est in Tauri-
cam regionem: at eius loco cerua supposita est. Sacro per-
acto, nauigant Græci.

PERSONAE FABVIAE.

AGAMEMNON.

SENEX, seruus eius.

CHORVS, ex mulieribus Chalcidensibus.

MENELAVS, frater Agamemnonis.

CLYTEMNESTRA, uxor Agamemnonis.

IPHIGENIA, filia Clytemnestrae et Agame-
mnonis.

ACHILLES, dictus sponsus.

SENEX, minister.

NYNTIVS.

IPHIGENIA IN AVLIDE, EVRI- PIDIS:

E Græco sermone in Latinum traducta,
Erasmo Roterodamo
interprete.

AGAMEMNON. *Carmen Anapesticum Dimetrum.*

ORSVM senior prodi tectis.
SE NEX. Prodeo: sed quid molire
noui

Rex Agamemnon?
A G. Mox cognoris.

SE. Ocyus appropero, mea nancq̄ est
Multum impigra vigilq̄ senecta
Sic, vt & ipsis constet & adsit
Vigor atque acies sua luminibus.

A G A. Ergo quod hoc, age, traicit astrum?

SE. Sirius ardens, qui Pleiadibus
Septemgeminis vicinus, adhuc
Medio rapidus fertur cœlo.

A G. Hinc nulla strepit vox, non aurum,
Sed nec pelagi: taciti venti
Tranquillum sternunt Euripum.

SE. At tu quid ita tecta relinquis,

Re

Rex Agamemnon?

Aulida adhuc habet hanc alta quies,

Nec muris cessere excubiæ

Introëamus.

A G. Tu mihi sorte

Felice senex esse videris.

Nam felicem censeo sane

Ego mortalem, quisquis tutum

Ignotus, & inglorius æuum

Transmisit. qui vero ætatem

Egerunt in honoribus, horum

Sortem haud duco perinde beatam.

SEN. Atqui in istis decus est vitæ.

A G. Sed decus istud lubrica res est.

Etenim votis dulce quidem ipse

Est honos: ast ubi contigit, idem

Tum discruciat. modo religio

Diuûm nou sat rite peracta

Labefactam subuertit vitam:

Modo rursus hominum mentes variæ,

Ac difficiles prorsus, acerbant.

SEN. Haud ista viro in principe laudo:

Non te seuit ad omnia læra,

Agamemnon, Atreus.

Gaudere, atque dolere necesse est:

Mortalis enim es. Sin tu nolis,

Tamen eueniet: sic diis placitum.

At tu appposito lumine tædæ

Scribis epistolum

Hoc quod manibus nunc quoque gestas:
 Rursum deles quicquid scriptum est.
 Atque obsignas, deinde resignas,
 Piceamq; solo illidis, liquidas
 Fundens lachrymas.
 Et sic anceps tecum varias,
 Vti nil desit,
 Quo minus insanire puteris.
 Quid habes? quid habes?
 Quæ noua res? quæ res noua, quæso,
 Te rex agitat?
 Quicquid age est, imperti nobis.
 Fido atque probo dixeris homini.
 Nam tibi quondam dotis partem,
 Cum vxore tua me Tyndareus
 Misit dignum sponsæ comitem,
 A G. Ledæ obtigerunt Thestiadi tres filia,
 Phœbe, Clytemnestraq;, quam mihi duxi ego,
 Heleneq;. at huius nuptias multi proci
 Petiere, iuuenes Græciæ opulentissimi.
 Verum hinc minæ truces coortæ, & mutua
 Cædes virûm imminere visa non leuis,
 Quisquis fuisset non potitus virgine:
 Ita vt hæsitaret mente Tyndareus pater
 Vtrum ne daret, an non daret; nimirum agens
 Sibi res vt ista cederet prosperrime.
 Atque interim illud venit in mentem viro,
 Vti coirent iureiurando proci,
 Atque inter ipsos iungerent dextras, ad hæc
 E : Adolenda

Adolenda diuūm ponerent aris sacra,
 Ac semet ipsi astringerent, diris ad id
 Caput obligantes imprecationibus,
 Vt quisquis esset ea potitus coniuge,
 Huic adessent vindicaturi simul,
 Si quisquam eam per vim raperet ex ædibus,
 Depellerentq; possidentem à coniuge,
 Belloq; adorti, ciuitatem excinderent
 Armis, perinde Pelasgicam atque barbaram.
 Vbi fœdere autem sunt adacti, ac denique
 Astutus ex animi sui sententia
 Persuasit illis arte & ingenio senex,
 Gnatae facit ius, vti procis ex omnibus
 Deligeret vnum quemlibet sibi virum,
 Quocunque grata ferret aura Cypridis.
 Menelaon illa deligit, & ò si foret
 Nunquam potitus. dein profectus Ilío
 Lacedæmona, ille qui arbiter pridem trium
 Fuerat dearum (vulgo vt homines dictitant)
 Insignis, ac nitens amictu florido,
 Auroq; fulgens, barbarum videlicet
 Luxum atq; cultum gentis ostentans suæ,
 Amans amantem fugit abreptam vehens
 Helenen, & Idæ abduxit ad bubilia.
 Menelaus itaque solus è Graiis, graui
 Ira furens, vetusta foceri fœdera
 Testatus, esse ius & æquum prædicat,
 Vti ferant iniuria læsis opem.
 Hic ergo Danaūm turba, Marte percita

Capessit

Capessit arma: arctosq; in Aulidis sinus
 Conuenit huc, & ratibus, & scutis simul
 Instructa, equisq; curribusq; plurimis.
 Hinc me ducem legere Menelai vice,
 Quia frater essem, sed vtinam loco mei
 Alij hoc honoris contigisset cuiquam.
 At nunc coactis vndiquaq; copiis,
 Hac ociosi desidemus Aulide,
 Quod nauigandi copiam venti negent.
 Calchasq; vates mulsitans tacitus diu
 Respondit, Iphigeniam, ego cui pater,
 Diuæ immolandam huiusce præsidii loci:
 Ita nauigandi copiam Graiis fore,
 Simulq; Troiæ diruenda mœnia,
 Hanc si immolassent, sin minus, tum non fore.
 At ego hæc vt audio, iubeo voce publica
 Dimittat omnem Talthybius exercitum:
 Vt qui illud animo facinus haud vnquam meo
 Laturus essem, gnata vti perimerem meam.
 Totas ibi artes frater intentans mihi, ac
 Expertus omneis persuadendi vias,
 Tandem impulit me, atrox vt auderem nefas.
 Ego itaque literis ad vxorem datis,
 Quo filiam huc transmittat impero, velut
 Nupturam Achilli, & dignitatem exaggerans
 Viri, negansq; hunc velle iunctis copiis
 Cum classe Achiuûm soluere in Phrygas simul,
 Nisi sponsa nostra detur in Phthiam è domo:
 Commentus hanc persuasionem ad coniugem
 E 2 Meam

Meam, puellæ obtexo falsas nuptias.
 At hæc vt habeant, soli Achiuûm nouimus
 Menelaus, ego, Calchas, Vlyffes. Cæterum
 Quæ tum parum bene statueram, nunc has bene
 Recanto corrigoq; per tabellulas,
 Quas me sub vmbra videras noctis senex
 Reuincientem, & colligantem denuo.
 Sed eia ad Argos hanc epistolam ferens
 Concede. Quicquid intus occultant rei
 Cera silentibus exaratum literis,
 Sermone id omne prorsus exponam tibi.
 Es enim fidelis coniugi ac domui meæ.
 Has iterum tibi mitto tabellas
 Ledæ germen.

S E. Fare, enarra, quo voce tuis
 Scriptis consentanea dicam.

A G. Ne gnatum horsum trans mitte tuam
 Ad sinuosam Euboiaæ rupem
 Aulim tacitam.

Siquidem tædas virginis aliud
 Nunc in tempus producemus.

S E. At sponsa frustratus Achilles
 Nonne minaces animos tollet
 In te, atque tuam simul vxorem?
 Hinc etiam instat graue discrimen.
 Cedo, quid censes?

A G. Nomen non rem præbet Achilles,
 Neque cognouit de coniugio,
 Quodq; dolo nos agimus, nescit.

Neque

Neque quod finxi gnatam thalamo
Ipsi iuncturum esse iugali.

SE. Dira parabas rex Agamemnon,

Ita ne prolem nomine ficto

Sponsæ, fueras Danais produ-

cturus vt esset victima diuæ?

AG. Hei misero mihi, mente errabam.

Eheu tristem trahor in luctum.

Sed iam celeri procurre pede:

Neque te quicquam tardet euntem

Senior ætas. SEN. Rex accelero.

AG. Nève ad fontes arbore multa

Nunc desideas lentus opacos,

Neu te blandus subigat somnus.

SE. Quin verba bona ô rex eloquitur!

AG. Vndique sectam scrutare viam,

Circumactis obseruans oculis,

Ne quâ fallat te mea coniux,

Curru præteruecta volucris,

Gnatam rhedis huc deportans

Danaûm ad classem.

SE. Fiet. AG. iam te proripe septis.

Nam si vecta occurrerit illa

Auersa domum fræna reflectes,

Ad Cyclopia mœnia tendens.

SE. At quî fiet vt hæc referenti

Dicta, fidem mihi sint habituræ,

Tum tua filia, tum tua coniux?

AG. Symbolum hoc quod in hisce tabellis

E 3 Portas

Portas, serua.
 Fuge, iam lux albescit, & aurora
 Ignea surgit,
 Ac Phœbeæ flamma quadrigæ.
 Hanc operam mihi fume iuuando.
 Nemo ex omni parte beatus:
 Nunquam siquidem natus quispiam est,
 Cui nil fuerit quod cruciaret.

CHORVS *mulierum Chalcidensium.*

Carmen uariè mistum.

Modò profecta Chalcide patria,
 Quæ semper arcto tunditur æquore,
 Vbi marino interflua gurgiti
 Aréthusa, puro vitrea flumine
 Rigat arua, veni littus ad Aulidis
 Euripicos emensa fluctus,
 Agmina Graiugenûm vt viderem,
 Classemq; Pelasgûm
 Semideûm: quandoquidem
 Ad Phrygiæ Pergama Troiæ
 Iam mille narrant ducere nauibus
 Nostri mariti, clarum Agamemnonem, &
 Flauicomum Menelaum
 Fratrem huius, vna vt Tyndaridem petant,
 Quam pastor Eurotæ ad virentis
 Plurima arundineripas
 Idæus rapuit Paris:
 Præmia quæ Venus
 Donarat illi tunc, vbi leuium

Ad fontium viuas scatebras,
 Cum Iunone Iouis coniuge maximi,
 Et cum belligera Pallade principis,
 De laude formæ, Cypria mollium
 Mater blanda Cupidinum
 Certaret. atqui per Triuixæ nemus,
 Lucumq; crebris perpetuo sacris
 Halantem venio. mi tenera, interim
 Dum sic conspicior viris,
 Repens obortus
 Suffundit ora purpureus pudor,
 Multiugos clypeos auenti
 Cernere, & armigerorum
 Ferrea castra Pelasgum,
 Bellaces item equos cernere, & acrium
 Agmina densa virum.
 Ac conspexi equidem duos
 Tentoriis in iisdem
 Aiaces, patris hunc germen Oileus,
 Hunc Telamone satum
 Iuge decus Salaminis.
 Necnon Protefilaum
 His pariter assidentem,
 Collusitantes tessararum
 Iactibus omniugis.
 Conspexi Palamedem,
 Quem Neptunia proles
 Produxit: neque non viribus ac manu
 Insignem Diomedem,

Oblectantem animos iactibus ænei
 Disci. nec procul hoc Merionem, in clytam
 Gradiui sobolem patris,
 Miraculum mortalibus.
 Et Laërtiadem profectum
 Montuosa ab insula:
 Necnon Nireæ, quo nemo Pelasgica
 Inter pulchrior agmina,
 Tum cursu, & volucris pedum
 Ventis cum rapidis fuga
 Decertare potentem
 Achillem, dea quem progenuit Thetis,
 Chiron finxit & educauit,
 Vidi littoreis in harenis
 Armis onustum currere.
 Certabat autem cum citis quadrigis,
 Cursu volans pedestri,
 Et antevertens deproperat statæ
 Laudem tollere palmæ:
 Eumelus acris inter
 Ista Pheretiades
 Quadrigæ moderator
 Exclamat. huic profecto
 Vidi equas pulcherrimas,
 Frænisq; pictas aureis,
 Stimulo incitante cursum,
 Vastum celerare per æquor,
 Partim arcuato suppositas iugo,
 Albis terga notis diuariantibus,

Partim

Partim hinc & hinc æqualibus additas,
 Extra iugum catenis,
 Obliquos glomerare flexus,
 Rufis conspicuas pilis.
 Porro cruribus imis,
 Quà talum premit vngula,
 Diuerso varias colore.
 Iuxta has in armis Aeacides gradu
 Fertur citato, sæpe volubili
 Chanto propinquus, feruidoq̃
 Proximus axi.
 Post hæc ad numerosæ
 Classis peruenio trabes,
 Spectaculum ingens, nec recitabile.
 Quo mihi blanda voluptas
 Fœmineos oculos
 Gratissima tuendi
 Illecebra satiare.
 Cornuq̃ dextrum Myrmidonum manu
 Quæ Phtij ducis
 Militat auspiciis,
 Quinquaginta agitans carinas,
 Pernices rapidasq̃ tenebat.
 Porro in eminentium
 Puppium fastigiis
 Sculptiles auro, deæ,
 Aequoris, Nereides
 Stabant nempe Achilleiæ
 Signa cohortis,

E 5 Atque

Atque his ordine proxima,
 Paribus recincta remis
 Classis stabat Achiuūm,
 Quos Mecistiades agebat,
 Capaneoq; satus
 Bellator Sthelenus. deinc
 Proles inclyta Thesei
 Sexies denas agens
 Dite ex Atthide naues,
 Per seriem positas
 In statione tenet.
 Harum in puppibus emi nebat
 Pallas diua, volucribus
 Nixa quadrigis,
 Signum bene ominatum
 Visuq; faustum nauitis.
 Bœotiorum bellicum
 Rursus apparatus
 Quinquies decem rates
 Vidi fluctifecas, citasq;
 Adprobe decoratas
 Signis: quippe minacibus
 Cadmus in rostris erat,
 Fuluum tenens draconem.
 At cohorti nauticæ
 Terrigena præerat
 Imperator Leitus,
 Phocis cui patria tellus.
Ponè illos, totidem nauibus è Locris

Aduectis

Aduectis sequitur gnatus Oilei
 Throniaca vrbe profectus.
 Cæterum è Cyclopiis
 Satus Atreo Mycenis
 Centum rateis agebat,
 Denso refertas milite.
 Huic aderat pariter
 Ductor Adrastus:
 Nempe amicus amico,
 Vti, quæ domo relicta
 Barbaras Phrygum
 Fuerat sequuta nuptias,
 Marte pollens Græcia
 Vindicaret Tyndarin.
 Ad hæc Pylo profecti
 Nestoris Gerenij
 Vidit rates. in puppibus arduis
 Insignij stabat vice, taurico
 Alphæus ore fictus,
 Qui Pylios celer
 Dissecat agros.
 Biffenis aderant nauibus insuper
 Aenianorum cohors,
 His præfectus Iuneus.
 Hos item sequuntur,
 Euryto duce, Optimates Elidis,
 Quos vniuersa plebes
 Dicit Epeos.
 Agmenq; agebant al bireme

Phyl

Phyliaçi manipli.

His ductor præerat Meges,

Quem miserant Echidnæ

Insulæ, appellentibus

Periculosæ nauitis.

Ast Ajax Salaminia

Vrbis alumnus,

Cornu iunxit vtrunque

Dextrum atq; læuum, cominus admouens

Biffenas rates

Præcipites, agilesq; &

Vltimus agmina clausit,

Sic vt inaudij.

Nam classicam cateruam

His ipsa vidi oculis.

Aduersus hancce barbaras

Quicunque dux Phalanges

Committet, is saluus domum

Nunquam est rediturus opinor.

Illic itaque naualium

Audij vidiq;

Agminum cohortes.

Eadem domi recordor

Meos apud penates

Audisse de Pelasgum

Conuocatis copiis.

SE. Menelae iam audes grauiacq; ac immania

Audere, quæ te neutiquam licet aut decet.

MEN. Abi, nimis profecto heris fidelis es.

SE. Mihi exprobraſti probrum honeſtū ſcilicet.

MEN. Iam vapulabis eiulans ac flens mihi,

Quæ te nefas patrare, ſi patraueris.

SE. Te ſoluere tablas non decet, quas ego fero.

ME. Neque ferre Achiviis te decet cunctis malū.

SE. Contendis hæc fruſtra. has ſed amittas mihi.

ME. Haud quaquā omittā. SE. Sed nec ego remiſi

ME. Sceptro tuū tibi mox cruētabo caput. (ſero.

SE. At pulchrum heri vel mortem obire gratia.

ME. Omitte. multa ſeruus homo verba hiſc facis?

SE. Agamēnon here, vim patimur hic. epiſtolam

Tuam manu violentus extorſit mea:

Aequi nec vlla huic ratio conſtat nec boni.

AGA. Hem quid tumulti in foribus aut cōuicij?

SE. Meum potius atq; huius eſt rem dicere.

Carmen Trochaicum Tetrametrum Catalecticum.

AGA. Cæterum Menelae, cum iſthoc cauſa quæ
tibi incidit

Litis & contentionis? quorūq; vi trahis meum?

ME. Aspice in nos rectā, vt hoc capiam loquēdi
exordium, (tus?

AG. Num verebor lumina in te tollere Atreo ſa-

ME. Haſce nū tabulas vides, ſcripti miniſtras peſ

AG. Video, quāprimū ſed iſtas manibus (ſimiſ?
amittas tuis.

ME. Non prius, quā quicquid intus, aperiam
cuncto agmini.

AG. Itāne ſcis, quæ neutiq; te fas erat cognoſcereſ?

Idēq; refractis (opinor) epiſtolæ ſignaculis?

M E. Aperiēs videlicet quo te malorum denique
Pudeat ac pigescat horum, quę patraſti clanculū.

A G. Verum eas vbi nactus? O dī mentis impu-
dentiam.

M E. Nempe dum cautus tuam seruo, maneōque
filiam.

Nunquid Argis adueniret ad Pelasgūm copias.

A G. Cæterū quī cōuenit, tu res vt obserues meas?
Obsecro an non est viri isthuc impudētis & im-
probū?

M E. Sic enim tulit voluntas. Seruus haud sum
ego tibi.

A G. Ista nō indigna et intolerāda, quęſo per deos?
Itane per te non licebit, nec sinar negotia
Propriæ domus meopte temperare arbitrio?

M E. Varia sentis, nūc quidem illud, alia dudum,
aliud statim.

A G. Dicta phaleras. est malum autem docta lin-
gua pestilens.

M E. Varia mēs iniqua res est, atq; amicis abdita.
Iamq; te verbis reuincam: tu per iracundiam
Vera ne negato. non ego te admodū laudauero.
Scin° creari vbi studebas, dux Achiuūm ad Iliū,
Fronte, sic specieq; nolens, sed animo sane volēs,
Quam tum eras submissus, omnem prensitando
dexteram,

Ac fores habens patentes cui libet popularium,
Et salutans ordine omnes, quisquis esset obuius,
Si quis etiam noluiſſet, hūc honorem quęritans

Emerę

Emere, comitate morum à multitudine ciuium?
 Ast vt imperio es potitus, nō es iisdē moribus:
 Nec vicissim vt ante, amicus iis manes, qui se tibi
 Præstitere dudum amicos. sed aditu superbus ac
 Fastuosus abditusq; delites in ædibus.

At suos mutare mores haud decet probū virum,
 Posteaquam splēdidis donatus est honoribus.

Maxime sed tunc amicis esse firmum conuenit,

Quando maxime iuuare iam potest felicior.

Hæc tibi primum opprobraui: primū vbi expe-
 rior malum.

Deinde in Aulin vt appulisti, omnisq; Graiūm
 exercitus,

Nullus es: sed abnegante prosperū cursum mari,

Ilico fortuna quam dñ miserant, te perditum

Mente constrauit. Pelasgi at inter hæc dimittier

Flagitant classē, negantes esse consilij sibi

Vt diutius laborem frustra in Aulide trahant.

Fama porro quàm fuisset fœda & infelix tibi,

Quanta item perplexitas, animiq; consternatio,

Mille cum præfectus esses imperator nauibus,

Ni Phrygum campos replesses bellicoso milite?

Mèque consulis quid ageres, quàmve reperires
 viam,

Ne tibi regno abdicato, famæ et occideret decus.

Hinc vbi inter sacra yates filiam edixit tuam

Immolandam Artemidi Calchas, atque ita Dæ-
 nais fore

Cursum ad Iliō secundū, mente gauisus, lubens

Te

Te immolaturum puellam pollicebaris deæ.
 Ac volens, non vi coactus (hoc caueto dixeris)
 Coniugi iubes, vt horsum filiam mittat tuam,
 Nomine hoc, quo tanquam Achilli sponfa nua
 beret viro,

Nunc repēte versus, alias mittis immemor scheæ
 Filix nec iam futurus dirus occisor tuæ. (das,
 Age, sed hic est ipse æther testis atque conscius,
 Ista qui te pollicentem vidit atque exaudiit.

Accidit nimirum idē isthuc plurimis mortalibus
 In capessendis negotiis, qui quidem enixe, quoad
 Assequantur, elaborant, deinde scede deserunt,
 Idēq; partim incogitanti ciuium vecordia,
 Partim item merito atq; iure, quando nō idonei
 Nempe reperiuntur ipsi, rem tueri publicam.

Ego potissimū inauspicatæ Græciæ vicē gemo,
 Quæ patrare insigne quiddā & gloriosū in barbas
 Perditos conata dudū, iā tua causa, ac tuæ (ros
 Gnata, eis risum mouebit scilicet foedissimum.

Neminē loci crearim præsidem, aut belli ducem,
 Seu rei, seu dignitatis, officijve gratia;

Mente dūtaxat sagaci oportet esse præditū hunc,
 Bellicam qui rem administrat ciuitatis nomine.

Quippe princeps ille quisquis præeminet prudēs
 c. h. Res dira verbis inuicem altercarier, (tia.

Dictisq; fratres dimicare mutuis,

Si quando lis inciderit aut contentio.

A. G. Bene tibi Menelae cōtra iā volo maledicere,

Idēq; paucis, ne cui parum pudenter, ac nimis

Inuerecunde

Inuerecunde putemur agere: sed modestius
 Tibi loq̄mur, quippe fratri. nā vir improb⁹ quidē
 Is mihi videtur esse, qui vereri non solet.
 Cedo mihi, quid acerba spiras, sic cruēto lumine?
 Quis nocet tibi? quid ve factum est? an ne raptæ
 coniugis

Recipere præclara sane concupis cubilia?
 Non tibi præstare hoc nostrum est: nam tuorum
 tu tibi

Ipsus author es malorū. deinde cōmissi obsecro
 Ipse quod nunq̄ patrarim, innoxius poenas luā?
 Nostra nū te ambitio mordet? at venustā cōiugē
 Misso honesto, æquo bonoque vis tener ample
 xibus.

Nam viri mali improbiq̄ sunt, voluptates malæ.
 Ego quod antehac ista nō perpenderim cōsultius,
 Sanus haud sum, an verius tu? q̄ppe qui cōnubio
 Quum sies malo leuatus, denuo repetas miser,
 Posteaquam diis secūdis res bene obtigerit tibi.
 Sed proci olim tibi Tyndareadeierunt fœdera,
 Improbi, nequā, & superbis imminētes nuptiis.
 Ast ego ipsam spem videlicet arbitror magis deā
 Illud effecisse, quā te vim ve consilij tui.

Quos agens belhū auspicare: nā reor fore vt scias
 Mente vecordī inīta praue, viq̄ adacta fœdera.
 Cæterum meos ego non liberos maēt auero,
 Ac tuo quidem arbitrato commodiq̄ scilicet
 Coniugis vindicta fiet præter æquum pessimæ?
 Me dies noctesq̄ mœstis lachrymis confecerit,

F. 1. Impia

Impia interim patrantem, & æquitati dissona
 In meos quos ipse seui sustulicq; liberos?
 Hæc breui tibi dicta sunt plana & expedita: sin
 Sapere recte tu recuses, mea bene statuam tamen.

CHORVS.

Carmen Iambicum Trimetrum.

Diuersa dictis ista superioribus
 Relata sunt, at illud admonent probe
 Vim propriis esse abstinendam à liberis.

ME. Proh habeo amicū neminē infelix. A G. Hæc
 Qui sunt amici, ni velis euertere. (Chor.)

ME. Vbi te arguis mihi patre communi satum?

A G. At sapere tecum cupio, non furere simul.

ME. Dolere amicos tamen oportet mutuum.

A G. Tum accerse, quum iuuare vis, non lædere.

ME. Censes in his non adiuuandam Græciam?

A G. At ista tecum quopiam insanit Deo.

ME. Sceptris tumescis, fratre deserto tuo.

Ego porro ad alias verto me artes quaspiam,
 Aliosq; amicos.

NVNTIVS. Dux Achiui exercitus

Agamemnon, adsum filix aduector tuæ,
 Pridem Iphigeniam quam vocasti in ædibus.

Comes ipsa venit virginis mater, tua

Coniux Clytēmnestra, tuum vnà filium

Ducens Orestem, quo voluptatem tibi

Conspectus horum pariat, vt qui iam diu

Procul à tuis agas foris penatibus.

Sed quòd viam longam peregerint, apud

Lymphas

Lymphas nitentis fontis Euryti manent.
 Simul à viæ labore respirant graui
 Ipsæ iugales, quas quidem dimisimus
 In pascuæ virentis herbidum sinum,
 Vti reficiant fessa pablo corpora.
 Ob hæc ego tui præmonendi gratia
 Huc præcurri. quippe Graiûm exercitus
 Rescuiit, alis fama peruolans citis
 Iam dissipauit filiaæ aduentum tuæ,
 Totusq; cursu cœtus ad spectaculum
 Effunditur, quo filiam aspiciat tuam.
 Vt inter omnes nempe mortales solent
 Et inclyti esse semper & spectabiles,
 Quibus bonis fortuna flatibus fauet.
 Aiuntq; nunquæ nuptiæ? vel quid rei
 Paratur? an desiderio gnatae suæ
 Tactus Agamemnon, aduocauit virginem?
 Aliosq; rursus hæc audiisses dicere,
 Artemidi nunc inicit puellulam,
 Regnum obtinenti littoralis Aulidis.
 Verum quis illam ducet vxorem, cedo?
 Sed interim hæc omittimus. quod insuper
 Restat, coronam primus è calatho cape.
 Vincito fertis tempora. & tu rex item
 Menelae præbe te lubentem nuptiis,
 Et in ædibus numerosa resonet tibia,
 Solumq; læto perstrepat plausu pedum.
 Nam faustus iste virgini illuxit dies.
Ac. Probe. sed intro te recipito, cætera

F 2 Fato

Fato viam monstrante, succedent bene:
 Eheu miser quid dicam (vt abs te exordiar)
 Necessitatis heu quod incidimus iugum?
 Fortuna proh præuertit, imponens mihi,
 Suaq; nostrum vicit astum astutia.
 At generis ipsa obscuritas, vt quiddam habet
 Et commodum profecto, & exoptabile:
 Nam liberum illis lachrymas profundere,
 Queriq; misera. stirpe at illustri satis
 Sunt hæc negata: sed arbitrum vitæ leuem
 Populum obtinemus, atque multitudini
 Seruimus. etenim me vetat quidem pudor
 Genas rigare lachrymis: rursus pudet
 Miserum carere lachrymis, in maximas
 Clades redactum. at hæc sinamus, quid meæ
 Respondeam de rebus hisce coniugi?
 Qua fronte contra hanc obtuebor? aut quibus
 Modis recipiam? quippe quæ me perdidit,
 Ad ista quæ nunc me premunt miserum mala.
 Iniussa veniens, attamen probabili
 Causa huc profecta est, filia comes suæ,
 Quo nuptias celebret, & (quibus nihil
 Antiquius iucundiusq;) eam collocet.
 Qua nos quidem in re deprehendet impios.
 Rursus misellæ virginis (quid virginis
 Quæ mox opinor sponsa nubet inferis?)
 Vt est misertum, supplicabit hæc mihi
 Ad hunc reor modum, O pater, me occidere
 Paras? at istiusmodi connubia

Veniant

Veniant tibiq̄, & si quis est charus tibi.
 Præfens Orestes hæc mihi opplorabit, haud
 Scita, at scienter, quippe adhuc infantulus.
 Ah, vt peremit me potitus nuptiis
 Helenes Lacenæ Troïco Priamo satus:
 Horum malorum, qui mihi est author, Paris.

CHORVS.

Me quoq̄ misertum est, quatinus decet hospitam
 Malis tyrannorum ingemiscere fœminam.

M E. Germane dextram da mihi vt tangam tuam.

A G. Do, te penes victoria est, ast ego miser.

M E. Per Pelopa iuro, qui mei pater patris

Tuiq̄ dictus, perq̄ genitorem Atreum,

Proloquar aperte mentis ex sententia,

Nihilq̄ fucans, immo quicquid sentiam.

Mihi te videnti oculos rigantem lachrymis,

Fraterna pectus perculit miseratio:

Vicissim & ipse ora tinxi lachrymis,

Veteremq̄ prorsus exui sententiam,

Haud iam quidem infestus tibi aduersarius.

Sed facio tecum, stans tuis à partibus,

Hortorq̄ te, ne filiam perimas tuam,

Neu præferas meum tuo negotium.

Neque enim sit æquum, tristibus suspiriis

Te macerari, me suauiter agere:

Tuos mori, supera meos aura frui.

Quid enim mihi volo? nunquid eminentia

Rursum queam nanciscier connubia,

Connubiorum si trahar cupidine?

F 3 Fratrem

Fratrem ne perdēs (me quod haud quaquā decet)
 Helenam præoptem, id est boni loco malumque
 Incogitans ac iuuenis antehac fui,
 Sed propius atque fixius considerans
 Rem, video quale erat perimere liberos.
 Ad hæc, puellæ me subit miseratio,
 Dum reputo nimirum esse cognatam mihi,
 Quæ misera nostri gratia connubij
 Erat immolanda, at quid negotij aut rei
 Cum Tyndaræa virgini est Helena tuæque
 Dimissus abeat Aulide hinc exercitus:
 Tu frater oculos parce tingere lachrymis,
 Simulque nos ad lachrymas impellere,
 Iam te tua de filia, si quid mouent
 Responſa, me nil mouerint, tibi meas
 Transcribo partes: sed quod in contraria
 Mutatus abeo, nunc acerbam deserens
 Orationem, iure facio, si patre
 Prognatum eodem charitate prosequens,
 Transgressus in diuersam eo sententiam.
 Quando illud est non improbi munus viri,
 Vbi que factu quod sit optimum, sequi.
 C. H. Generosa dixti, ac digna Tantalos, Iouis
 Genere, & parentes neutiquam indecorans tuos.
 A. G. A. Collaudo te Menelæe, quod præter meam
 Opinionem, sic (vti te dignum erat)
 Orationem verteris recte tuam.
 M. E. Nonnullus olim ex cupiditate, fratribus
 Oritur tumultus, & è domorum opulentia.

Germanitatem

Germanitatem at istiusmodi quidem
 Fratrum inter ipsos execror amarissimam.
 A G. Nihilominus nos illigat necessitas,
 Gnatam cruenta cæde vt immolem meam?
 M E. Quis te quis adiget, gnatam vt interimas tuam?
 A G. Graiūm vniuersim conglobatæ copiæ.
 M E. Non, si remittas rursus ad Argos virginem.
 A G. Fefellero hic, illic sed haud fefellero.
 M E. Quid hoc? timere non decet turbam nimis.
 A G. Calchas Achivis proferet vaticinia.
 M E. Non, si ante pereat, idq; fiet commode.
 A G. Genus omne vatam gloriæ est avidū malum.
 M E. At nil habet, nec inutile, vt nec vtile.
 A G. Non metuis illud quod mihi in metē venit?
 M E. Quis suspicer, quod cogitas, ni dixeris?
 A G. Cuncta hæc scelestum Sisyphi noui genus.
 M E. Nihil est, Vlysses quod tibi aut mihi noceat.
 A G. Is varius vsque, at multitudinī obsequens.
 M E. Ambitio nempe hunc, pestilens tenet malū.
 A G. Hunc proinde iam nunc inter Argiuos puta
 Astare medios, atq; ibi eloqui palam,
 Quæcunq; Calchas dixit afflatus deo,
 Et vt Artemidī me victimam receperim
 Gnatam daturum, deinde promissum deæ
 Mendax negarim: ita concitatis copiis
 Vbi meq; teq; iam peremerint, dare
 Tum virginem suadebit Argiuos neci.
 Quod si cita Argos me recepero fuga,
 Aderunt, & ipsi me simul cum mœnibus

Cyclopiis euerterint, nec non solum
 Vastauerint. ad hunc modum infortunia
 Se nostra habent. heu miser & infelix, vt his
 Nunc per deos perplexus inuoluor malis.
 Vnum hoc mihi Menelae serua, copias
 Adiens Achiuūm, ne quid istius rei
 Resciscat vxor ante, quā gnatam meam
 Mactatam ad orcum & inferos demisero:
 Quo lachrymis, quantum potest, paucissimis
 Miser siem. at vos hospitaē mihi foeminaē
 Silentio negotium celabitis.

CHORVS.

Carmen Glyconium.

Felices quibus obtigit
 Sors nec summa, nec infima:
 Sed sane modica, & quibus
 Castos annuit aurea
 Nancisci thalamos Venus:
 Tranquillaq; perenniter
 Consuetudine perfrui
 Quorum pectora mutuis
 Flagrant incita flammulis.
 Postquam iam geminis trahens
 Spicula torquet ab arcubus,
 Tincta spicula gratiis,
 Coma splendidus aurea
 Cupido deus aliger,
 Quorum hæc dulce & amabile
 Aeuum prospera conferunt,
 Vitæ hæc perniciem ferunt,

Ac

Ac turbam, hunc equidem meis
 Formosissîma deprecor
 Auerforq; thoris, Venust:
 Sit modesta mihi precor,
 Formæ gratia: sint mihi
 Amores liciti ac pñ,
 Contingant mediocria
 Blandæ munera Cypridis.
 Porro ingentia deprecor.
 Humanis variantia
 Sunt discrimina mentibus,
 Sunt discrimina moribus:
 At qui rectus & integer,
 Is semper similis sui.
 Quin probis rationibus
 Educi teneros adhuc,
 Momentum obtinet haud leue ad
 Virtutem. siquidem inserit
 Primum illud venerabilis
 Pectori sapientia,
 Fœdum vti fugiat nefas.
 Dein fert hanc quoque gratiam,
 Mente vt cernere callida
 Quid factò sit opus, queat.
 Que res conciliat suis
 Ignarum senij decus,
 Gloriamq; perenniter
 Quæ nomen parit inclytum.
 Res est maxima quæpiam,

Virtutis studium sequi.
 Quæ præstanda domi probis
 Priuatim mulieribus
 Sancta coniugij fide.
 At palam decorans viros
 Inter defensa frequentium
 Foro milia ciuium
 Rei commoda publicæ
 Vsq̄ue in maius adauxerit.

Carmen Iambicum Dimetrum Catalecticum.

Illinc Pari es profectus,
 Vbi alitus inter Idæ
 Armenta læta pastor,
 Vbi barbaras cicutis
 Phrygiis canens solebas
 Sonare cantilenas.
 Olympicoq̄ ritu
 Calamos liquente cera
 Adglutinare plureis:
 Boumq̄ grex obesus
 Pascens virente passim
 Obambulabat aruo,
 Tua quum chorus dearum
 Arbitria flagitabat.
 Ea causa te profectum
 In Græciam vocauit.
 Hæc hospitem recepit
 Tectis superba eburnis,
 Oculis vbi petulcis

Contra

Contra intuens decoram
 Helenen amoris cœstro
 Vehemente perculisti,
 Percussus interim ipse
 Pari vicissim amore.
 Hoc fonte nata lis est,
 Quæ copias Pelasgum
 Cum classe tanta ad urbem
 Impellit Iliensem.

Carmen Anapesticum Dimetrum.

c. H. Io, io.

Magni magnis florent opibus.
 Rege creatam genitore, meam
 Cernite Iphigeniam reginam,
 Atque Clytemnestram Tyndarei
 Sanguine cretam:
 Ut magnis è stirpibus ortæ
 Vtq; ad summum sunt euectæ
 Decus, ac fortunæ splendorem.
 Porro diuûm numina, partim
 Opibus possunt plus humanis:
 Partim quos fors vrget iniqua,
 Hos felicibus ornant rebus.
 Consistamus grex Chalcidicæ,
 Indigena ac vernaculus vrbis,
 Quo reginam procul à turba
 Excipiamus, comiter illi
 Porrectis manibus, placidaq;
 Mente, ac hilari vultu, vti certo

In

In plana soli pede descendat.
 Ne quid pauitetur generosa ducis
 Gnata Agamemnonis. huc mihi primum
 Nunc adueniens ne quid turbæ,
 Attoniti ve pavoris temere
 Argiuorum ex vrbe profectis
 Moueamus hospitæ hospitis.

CLYTAEMNESTRA.

Auguria nos ista quidem consulimus boni,
 Certe quod ad te pertinet, felicia
 Tuæq; capimus fausta vocis omina.
 Nonnulla porro spes habet animum meum,
 Quod auspicas pronuba huc ad nuptias
 Aduenerim: at vos quas ego horsum filia
 Comites ab Argis duco dotales meæ,
 E curribus feliciter descendite: &
 Rite ac decenter in atrium procedite.
 Dein tu quadrigas gnata cauti iam mihi
 Linquas equestres, membra sensim ac molliter
 Et tenera simul & imbecilla promouens.
 Vos hanc in vlnas excipite iuenculæ:
 Procul accitis discedite à vestibulis.
 Mihi fulcientem porrigat aliquis manum,
 Currus volucres quo relinquam commode.
 At vos equinis stetis aduersæ iugis.
 Terrifica nanq; est res, oculus equi ferox.
 Atq; hunc puellū Agamemnonis prolem, manu
 Corripite Orestem, nempe adhuc infantulum.
 Mi gnate dormis, vehiculi iactamine

Sopitus

Sopitus, expergiscere ad sororias
 Auibus secundis atque lætis nuptias.
 Siquidem ipse quum nobili sis natus loco,
 Mox sortieris optimi, ac summi viri
 Affinitatem, principem Nereide
 Parente natum, par deis ipsi genus.
 Ex ordine huc age ad pedes propere meos
 Iuxta parentem gnata tete colloca.

Ac proximæ Iphigenia consistens mihi,
 Huic hospitarum foeminarum me choro
 Ostende, quàm sim te beata filia.

Charo salutem mox face vt dicas patri.

IP. Ita mater, occurrens in amplexus (tua
 Quod pace dicam, ne mihi succenseas)

Pectus paterno pectori adprimam meum.

CL. Agamemnon ò rex, ego cui vel maximam
 Mortalium vni debeo reuerentiam,
 Adsum, tuis en obsequuta iussibus.

IP. Sed & ipsa cupio longa post tempora

Admota genitor pectus amplecti tuum,

Etenim tuis sitio frui conspectibus,

Id pace, si modo mihi liceat, tua.

AG. Age gnata fruire, quãdo iam pridẽ omnib⁹

E' liberis quos vxor edidit mihi,

Te vna parentis nulla est amantior.

IP. Te mi pater lætaq; lubensq; conspicio,

Post longa secli spatia non visum mihi.

AG. Itidem pater te gnata, quodq; ais modo,

Ex æquo vtrisque conuenit nobis simul.

I P. Salue, quod autem huc iusseris me accersier
Amo te, & abs te est optime factum pater.

A G. Atqui hoc quod es modo eloquuta filia,
Equidem haud reperio, qui vel aiam vel negem.

I P. Hei mihi quid hoc est? quod lubēs cū videris,
Placido haud tamen nos intuere lumines?

A G. Regnum gerentē, ac bellici agminis ducem,
Permulta curis distinent negotia.

I P. At nunc mihi te des, & in me vnam tuum
Animum à molestis auoces negotiis.

A G. At nunc quidem in te, haud aliubi mea filia,
Sum totus omni dedicatus pectore.

I P. Ergo supercilium remitte nubilum,
Meaę frontem exporge gratia pater.

A G. Iam lætor ecce, lætor vsque filia,
Donec tuis datur frui conspectibus.

I P. Quid igitur istuc, quid sibi vult obsecro,
Quòd tristibus genæ madescunt lachrymis?

A G. Etenim hic dies præsens absentiam mihi,
Tibięq; pariet gnata quàm longissimam.

I P. Istuc quidem quod dicis, haud intellego, haud
Intellego ò parens mihi charissime.

A G. At tu quidem quanto loquere cordatius,
Tanto grauius exulceras animum mihi.

I P. Insulsa potius, atque stulta dixero,
Si tibi futura hoc sim voluptati modo.

A G. Papæ, filere non fero ipse, nec queo,
Collaudo vero te, probosq; filia.

¶ Mane ò parens tuis domi cum liberis.

A G. Equidē volo, atqui quod volo quia nō licet
Isthuc profecto pectus excruciat meum.

I P. Infausta pereant tela & arma Martia,
Et inauspicata ac dira Menelai mala.

A G. Alios sed huius antē perdiderint mala,
Quibus ipse dudum perditus teneor miser.

I P. Vt abfuiſti temporis multum pater
In intima diu moratus Aulide.

A G. Quin nūc item me quiddam adhuc vetat rei
Ratibus per æquor copias traducere.

I P. Gentē obsecro istā quā Phrygū vocāt pater,
Vbinam locorum sedem habere prædicant?

A G. Illic vbi vtinam proditum Priamo Parin
Nullo obrigisset sedem habere tempore.

I P. Procul relicta me auetheris hinc parens?

A G. Quin ipsa eodem gnata, quo pater, venis.

I P. Oh,
Vtinam mihi tibiq; commodum fiet,

Cursus vt & me duceres comitem tui.

A G. Istuc quid optas? nauigabis tu quoque

Vt iam parentis gnata memineris tui.

I P. Vtrum ne dulci nauigauero comes

Matri, an ne ego istam sola conficio viam?

A G. Sola profecto sola, semota procul,

Dulciq; matre pariter & charo patre.

I P. Alias in ædes me videlicet pater

Domumq; peregrinam locare destinat?

A G. Mitte hæc, nefas enim ista scire virgines.

I P. Propera mihi redire sospes ab Illo,

Rebus

Rebus probe illic ordinatis, mi pater.
 A C. Verum hoc mihi prius necessitas loco est,
 Nonnullam ad aras immolare victimam.
 I P. Isthoc proin spectare de negotio,
 Quid fas, piumq̄, cum sacris decet pater.
 A C. Spectabis ista, nam futurum est, vti sacris
 Adstes, & adsis tu lauacris proxima.
 I P. Ducemus aras num choros circum paterq̄
 A C. Feliciorem te, atque memet autumo,
 Nihil quòd horum intelligas. sed intro age
 In tecta gressum conferas, ac virginum
 Comitumq̄ temet conferas conspectibus.
 At triste porrige osculum, ac dextram mihi,
 Longum à paternis ab futura vultibus.
 O pectus, ò genæ, ò pares auro comæ,
 Quantum heu dolorum Troia nobis attulit
 Pondus, Heleneq̄. sed loqui iam desino.
 Nam me quidem æstus corripit rapidus, genis
 Repens obortus, simul vt ora basio
 Tua contigi. sed hinc abi in penetralia.
 At illud abs te postulo, Ledæ genus,
 Vti ne quid hæc res pectus offendat tuum,
 Si mî nimius exhulcerat mentem dolor,
 Mox gnatham Achilli collocaturo meam.
 Nam splendida quidem & expetendæ nuptiæ,
 Tamen parenteis nonnihil mordet pios,
 Vbi in familiam liberos dulcis pater
 Tradit alienam, quos labore plurimo
 Curisq̄ summis educauerit diu.

c l. Equidē haud ita sum stulta, mentisq; indiga,
 Quin ista & vltro me suafuram puta,
 Ita vt nihil monitore te fuerit opus,
 Quum rite mihi sit elocanda filia.

Sed mox, & ipsum tempus ista postulat,
 Ac res vtræq; nos secus facere vetant.

Huius itaq; cui destinasti filiam,
 Nomen quidem ipsa teneo; cæterum genus

Quod & vnde ducat, id cupio iam discere.

A G. Asopus Aeginam creauit filiam.

c l. Mortalium hæc aut cui deorum nupserat?

A G. Ioui. at Aeacon ille generat Oenones patrē.

c l. Sed Aeaci quæ suscipit proles domum?

A G. Peleus, at ille Nerei gnatam tulit.

c l. Deon' volentes an raptam, & inuitis deis?

A G. Despondet autor Iupiter: locat pater.

c l. Vbi ducit illam, an in marinis fluctibus?

A G. Vbi sancta Chiron tecta Pelei colit.

c l. Centauriconn' vbi mansitare aiunt genus?

A G. Ibi diis peracta Pelei connubia.

c l. Sed vtrum Achillem nutrit Thetis an pater?

A G. Chiron, vti ne rudibus annis improbos

Mores malorum disceret mortalium.

c l. Hem.

Sapiens quidem educator, at sapientior

Fuit ille quisquis educandum tradidit.

A G. Atque is futurus filiae vir est tuae.

c l. Haud malus. at vrbē Græciæ cedo quā colit?

A G. Iuxta Apidani fluuenta Phthiæ in finibus.

- C L. Illuc tuam meamq̄ ducet filiam?
 A G. Curæ marito hæc sunt futura virginis.
 C L. Bene sit vtrique, at quo precor ducet dies?
 A G. Simul atque lunæ dexter orbis venerit.
 C L. Sed quas oportet ante gnatæ nuptias
 Ferire, diuæ iam immolasti victimas?
 A G. Mactabo, nam nunc agitur hoc negotij.
 C L. Ac deinde celebraturus es connubia?
 A G. Vbi soluero diis, quas necesse est victimas.
 C L. At nos vbi epulum foeminis parabimus?
 A G. Hic iuxta Achiuæ clasis æratas rates.
 C L. Probe, & ita necesse est, attamen communica.
 A G. Scin' ergo quid ages vxor, ac pare mihi.
 C L. Rei quid hoc? parere nam soleo tibi,
 A G. Nam nos quidem illic, spōsus vbi sese tenet.
 C L. Qur absq̄ matres vices ne obibit is meas?
 A G. Gnatam elocabimus inter Argiuos tuam.
 C L. Nos interim manere quo iubes loco?
 A G. Argos profecta virginum curam gere.
 C L. Gnatam ne linquens? ergo quis tollet facem?
 A G. Ipse exhibebo debitam sponso facem.
 C L. Haud moris hoc, nec ista tu censes probe.
 A G. Te in militum versarier turba haud decet.
 C L. Matrem decet meos locare liberos.
 A G. Decet & puellas nostra quas habet domus
 Haud sinere solas.
 C L. Hæ quidem tutissimis
 Custodiuntur adprobe conclauibus.
 A G. Pareto. C L. Non per numen Argituæ dex.

Quin tu foris quæ sunt agas negotia.
 Curas ego tractauero domesticas,
 Et quid puellis competat nubentibus,
 Id est mearum pensitare partium.
 A C. Hei mihi, laboris sumpsi ego hoc inaniter:
 Ac spe male frustratus excidi mea,
 Dum conor ablegare quopiam miser
 Vxorem ab oculis. astu at ecce calido
 Vtor, & in hos qui sunt mihi charissimi
 Intento technas, nil inexpertum doli
 Linquens, & vndecunque vincor. attamen
 Iam vate cum Calchante sciscitatum eo
 Oraculum, placitum quidem Deo, at mihi
 Inauspicatum, calamitatem Græciæ.
 Porro viri illud esse prudentis puto,
 Frugi vt probamq; coniugem in penatibus
 Nutricet, aut ne prorsus vllam nutriat.

CHORVS: *Carmen Sapphicum.*

Illicet sacrum Simoëntis amnem
 Vitreo qui gurgite vorticosus,
 Impetu fertur Phrygios per agros,
 Iam petet collecta cohors Achiuûm
 Nauibus cum velliferis, & armis,
 Ilium infelix aditura Troiæ,
 Conditum flauï lyra & arte Phœbi
 Oppidum. Cassandram vbi fama narrat
 Aureos crines agitare vatem
 Laureæ semper viridantis, alma
 Diffluentem fronde comam ambiente.

G 2 Numinis

Numinis cum iam omniscio incitata,
 Non sui compos agitur œstro.
 Cæterum densa Phrygij corona
 Pergama cingent,
 Tunc vbi Mauors ferus atq; ahenis
 Horridus scutis, properante pinu
 Feruidi emensus vada cæca ponti,
 Remige appellet Sîmoentis oras,
 Castoris raptam vt repetat sororem,
 Atque Pollucis, geminorum in astris
 Syderum, vicq; à Priamo receptam
 Fortibus telis Clypeisq; Graiûm
 Rursus in terram referat Pelalgam.
 Mœnium at quum pinniferas coronas
 Cinxerit iam teligera phalange,
 Cinxerit turres validas, & urbem
 Obsederit bello Phrygiam cruento,
 Funditus victor populans, & inde
 Ense crudeli capita amputarit
 Ciuium ceruice resecta dirus,
 Tum nurus Troiæ, tenerasq; sponfas
 Quin & annosam Priami beati
 Regis vxorem, lachrymis acerbis
 Affatim implebit, miseroq; planctu,
 Interim proles Helenæ tonantis
 Flebilis ibit:
 Deferens dulcis thalamos mariti
 Ne precor, ne vel mihi vel meorum
 Liberis vnquam veniat nepotum

Ista

Ista spes, qualis reor obtinebit
 Diuites Lydas miserascq; Troum
 Coniuges fufis fimul afsidentes,
 Ac fuis penfis querulæ inter ipfas
 Talia dicent.

Quis putas me nox miseram capillis
 Pertrahens, certa mihi lege comptis,
 Patriæ euerfæ fimul atque captam
 Senferit flentem ferus hostis arcem
 Polluet, victæq; decus pudoris
 Dulce decerpēt violans, tuaq;
 Gratia nimirum Helene, cygno porrectili ceruis
 ce superbienti

Nata, seu vera est ea fama, quondam
 Alitis Ledam Venerem tuliffe,
 Ipfo in hanc verfo Ioue: siue vatum
 Fabulis fictis potius Camœnæ
 Diffifarunt hæc hominum per ora.

Iambicum Trimetrum.

A C H I L. Vbi hic Achiui ductor est exercitus?

Quisnam è ministris ibit illi nuntius
 Adefse Achillem Peleo satum patre
 Pro foribus, ipsum conuenire qui velit?
 Etenim diu iam forte nequaquam pari
 Frustra operimur feruida Euripi vada.
 Aliiq; nostrum liberi connubiis
 Relicta inani ac solitaria domo,
 Hoc otiosi defidemus littore.
 Alij iugati vxoribus, sed liberis

G 3 Nondum

Nondum creatis. Vsq̄ue adeo impotens amor
 Ardorq̄ nouus haud absq̄ue diuūm numine
 Habet huius expeditionis Græciam.
 Itaque quod ad me pertinet negotij
 Id memetipsum expostulare conuenit.
 Porro alius itidem, si quidem videbitur,
 Pro se loquetur ipse. Nanque Pharsalo
 Patria relicta, ad hoc parente Peleo,
 Tenuia pigri flamina Euripi moror,
 Myrmidonas hic vel ociosos detinens,
 Qui me quidem vrgent semper hisce vocibus,
 Quid hic Achilles commoramur? aut quoad
 Priameia adhuc ad Pergama traiectio
 Sine fine lentis prorogabitur moris?
 Face, si quid es facturus, aut retro domum
 Vnde huc profectæ, copias reducito,
 Haud longa Atridarum manens cunctamina.
 c l. O gnate Theridis, intus audito tuo
 Sermone celeri prodij foras gradu.

A C H. Sancte ô pudor, quenã ista tãdem foemina,
 Quam conspicio forma decente præditam?

c l. Non est nouum nos ante nō visas tibi, haud
 Agnoscer, verum modestia tua
 Delector, ac pudore reuerenti mei.

A C H. Quæ tandem es? aut quid Achiuū in agmē
 Virosq̄ adisti, armis amictos Martiis? (foemina

c l. Ego gnata Ledæ sum, Clytæmnestra mihi
 Nomen, Agamemnon dux maritus est meus.

A C H. Dixti probe, & cōpendio quod oportuit:

Mili

Mihi at indecorum est colloqui cum fœminis.

CL. Hem quò fugis? quin dextræ dextrâ applica,
Lætum futuri initium connubiij. ACH.

Quid ais? Egón' tibi dexterâ? Atqui Agamēnos
Vereamur, horum si quid attigero manu, (nem
Quæ neutiquam mihi fas ve ius ve tangere.

CL. Fas maxime, quando meam tu filiam
Duces, marinæ germen ð Nereidis.

ACH. Quas nuptias cedo prædicas? equidē mihi
Nihil est quod his respondeam, nisi forsitan
Tu rem quòd istam perperam intellexeris,
Nobis proinde fabulam adportas nouam.

CL. Cunctis id insitum est, vti reuerentia
Capiantur ac pudore, si quando nouis
Visis amicis audiant de nuptiis.

ACH. Ego profecto mulier haud vnquam tuæ
Connubiã procus expetiui filiæ,
Nec vllus vnquam mihi super connubiis
Allatus est ex gente Atridum nuntius.

CL. Quid esse tandem possit hoc negotij?
Orationem tu vicissim nunc meam
Mirare, dicta nempe miror ego tua.

ACH. Coniicito, coniectare quid sibi hæc velint
Commune nobis, non enim ambo forsitan
Mentimur, etsi dicimus contraria.

CL. An non nouum mihi contumeliæ genus
Fit: quæ quidem (vt videtur) nuptias
Consilio falsas, me profecto horum pudet.

ACH. Fors meq; teq; quispiam lusit dolo.

Verum ista mittas, nec feras acerbius.

CL. Valeto, rectis non enim posthac queo
Te oculis tueri, quando sum mendax tibi
Reperta, meque indigna nimirum tuli.

ACH. Totidem tibi verbis ego respondeo.
Sed ut maritum, quem peto, quaeram tuum,
In ista nunc tecta conferam pedem.

SERVVS.

Carmen Trochaicum.

Hospes Aeaci nepos maneto: naque appello te,
Editum dea parente, teque Ledae filiam.

AC. He quis hic qui nos aperto iam vocavit ostio?
Ore quam tumultuoso, vultu ut attonito vocat.

SER. Seruus, hinc haud insolesco, fors enim haud
finit mea.

AC. Ceterum illud adde, cuius? neutiquam certe meus.
Separatae enim meae res a bonis Agamemnonis.

SER. Seruus istarum, ante quas me stare cernis, et diu.
Nanque in hanc domum huius olim Tyndarius.
dedit pater.

ACH. En resistimus, ergo fare, si quid eloqui velis,
Quor gradum bene institutum iusseris me sistere.

SER. Num fores ad hasce soli vos duo consistitis?

CL. Immo solis quo loquare, regis ab aedibus
Prodeas foras, & ad nos ipse huc confer gradum.

SER. O potens fortuna rerum, meaque providentia.

Obsecro, seruate, saluos quos ego esse peruelim.

ACH. Differetur (sicuti videtur) haec narratio,

Praeque se profecto quiddam magnum & arduum gerit.

CL. De fide silentij tu nequid haesites senex,

Nunc

Nēue cuncteris loqui, mihi si quid eloqui velis.

SE R. Scis profecto quisquis essem quatulus que,
in te tamen

Beneuolum fuisse semper, ac tuos in liberos.

CL. Scio, videlicet meorum iam diu penatium
Esse te veterem ministrū, ac familiæ columē meæ.

SE. Scis opinor & illud olim vt dotis in partē tuę
Me receperit Agamemnō dux Achiui exercitus.

CL. Argos es mecū pfectus, additus spōsę comes
Ac meus semper fuisti, & partibus studens meis.

SE R. Sic habet res. cæterum tibi sum quidem vo-
lens bene

Hera, tuo verum marito nō perinde sum fauens.

CL. Ergo nūc aperito tandē, quæ parabas dicere.

SE R. Nēpe filiam tuam, qui seuit ac genuit pater,
Ipse mactare cruentus manibus apparat suis.

CL. Quī potest? orationem abominor senex tuā,
Non enim mihi videris sapere sanum scilicet.

SE R. Apparat cruentus inquam defecare ferreo
Ense ceruicem puellæ candidam miserrimæ.

CL. Hei mihi miseræ, an maritus obsecro insanit
meus?

SE R. Sanus is quidem, nisi in te coniugem, necnō
Filiā, profecto parte hac ille nil sanū sapit. (suā

CL. Gratia qua cedo? qs illū genius istigat malus?

SE R. Numinū respōsa cogūt, sic enim Calchas ait
Augur, vt Danaūm phalanges classe fulcent æ-
quora.

CL. Quo pfectura est Pelasgūm classis? ifelix ego

G , Illa

Illa at infelix magis, quàm dirus occidet pater:

SE R. Dardani ad sedes, sacræq; sacra Troiæ Pergama

Victor vt Menelaus Helenā Marte recipiat suā.

CL. Scilicet sic destinarant fata iniqua numinum,

Vt rediret Helena nobis, gnatae in exitium meae.

SE R. Rem tenes hera prorsus omnem: nanq; Diā
næ pater

Mox tuam sacras ad aras immolabit filiam.

CL. Quid sibi vult ergo, q; prætexuere nuptias,

Quæ quidem me res meis huc euocauit ædibus?

SE R. Quo volēs lubensq; gnataam adduceres hor
sum tuam,

Quippe eam datura Achilli nuptum Achiuūm
principi.

CL. Proh dolor miserāda gnata, quo perires huc
domo,

Atq; in exitium es profecta tuq; egoq; parēs tua.

SE R. Miserāq; & lachrymanda fertis vtræque cū
sitis duæ.

Cæterum dira atque acerba ductor Agamēnon
parat.

CL. Heu dolor, miseranda perij, nec mihi iam lu
mina

Perferunt diutius: neque temperant à lachrymis.

SE R. Siquidem graue esse possit, aut molestū fun
dere

Lachrymas, quæ sit suis orbanda liberis parens.

CL. Tu sed ista senior, vnde scire temet prædicas?
Nunquid

Nunquid audisti, tibi renuntiante quopiam?

SER. Missus abierā, tabellas adferēs tibi alteras,

Præter illam quam prius receperas epistolam,

CL. Vtrum vt interdiceres, an denuo nobis idem

Nuntiares, immolandam vti filiam deducerem?

SER. Immo vti denuntiarem virginem ne addu-
ceres:

Nam tuus fors tum maritus cœperat resipiscere.

CL. Deinde quī factum est, vt ad me quas ferend-
das ceperas,

Non eas pertuleris idē, manibus imponēs meis?

SER. Vetuit id Menelaus, has quī manibus erip-
puit meis,

Vnus horū qui malorum causa & author extitit.

CL. Nate Peleo parente, germen ô Nereidis,

Marte p̄potēs Achilles, hæccine audis obsecro?

AC. Audio mulier, videlicet esse te miserrimam.

Cæterum læsum haud leui me contumelia puto.

CL. Filiam dare cruento destinant læto meam,

Ad dolum tuarum abusi nuptiarum nomine.

AC. Quin & ipse tuo marito indignor, ac succeseo

Nec negotiū mihi hoc vulgaribus dolet modis.

CL. Me quidem haudquaquam pudebit genibus
aduolui tuis,

Quippe mortalem parente proditū in lucem deat

Cur enim nunc iactitem me, ac dignitatis sim
memor?

Cuius ergo quæso matrem deceat eniti magis,

Atq; pro gnatae salute? proinde age ô dea fate,

Opit

Opitulare tum meis precor malis, tum virginī,
 Quæ fuit tua dicta coniux. hoc inaniter quidem
 Fateor, attamen hęc ego fertis reuinctam frōdeis
 Arbitrata tibi futuram cōiugem adduxi domo.
 Cæterū ad cædē necemq; virginē nunc adueho.
 Huius at facti probrū in te recidet atq; infamia,
 Ferre opem qui sis grauatus: licet enim non du
 xeris,

Dulcis es miseræ tamen dictus maritus virginis.
 Per que mentum, per que dextram, per que geni
 tricem deam,

Quando me solum profecto nomē extinxit tuū,
 Hoc oportet te tuerier, alia non superest mihi
 Ara, q̄ refugere possim, genua præterq; ad tua:
 Quippe cui non adfit vllus hic amicus, vnde mī
 Adferendæ opis aut salutis vlla spes arrideat.
 Id genus cuiusmodi audis facta sunt agamemno
 nis,

Plenaq; crudelitatis, perditæq; audaciæ.
 Adde ad hæc q; vt vides, ad nauticas & efferas
 Mulier adueni phalanges, turbam & effrænem
 virum

Ad patrandæ scelera prompta præditos audaciæ,
 Hæc nisi siquando ita ipsis collubuerit, vtilis.
 Proinde tu si nō grauabere dextrā mī obtendere,
 Vtq; nos tua tueri, scilicet saluæ sumus:
 Sin secus, tum spes salutis nulla nobis reliqua fit.

CHORVS. Iambicum Trimeterum.

Res efficax peperisse, vīnq; maximam

Amo

Amoris adfert omnibus communiter,
Vti pro suis summe adlaborent liberis.

A C H. Ingēs mihi animus tollit magis ac magis:
Condidicit autem tum malis ægrefcere,
Tum prosperis gaudere modice casibus.

C H. Huiusmodi quidem ratio mortalibus
Recte instituta est, vt bene ac feliciter
Rectrice vitam transigant sapientia.

A C H. Est interim autē dulce non sapere admodū:
Rursum interim homini sapere conducit magis:

At ego educatus pridem in integerrimi
Domo viri Chironis ac iustissimi:

Simplicibus vti consueui moribus,
Proin Atridis, si probi fuerint duces,
Parebimus: sin improbi, haud parebimus.

Sed cum loco hoc, tum Troiæ ad vrbis mœnia,
Ego liberum vsque mentis ingenium meæ
Præ me ferens, Martem, quod ad me pertinet,
Forti manu ac virtute condecorauero.

At te quidem, quæ misera fers & atrociam,
Et ab iis amici qui tibi sunt intimi,
Quantum quidem præstare possit viribus
Iuuenis, & æuo adhuc sane tenero virens,
Hoc quicquid est doloris, in me transferens,

Meo his procellis eximam periculo,
Tutoq; statuam, nec patri vnquam filia
Tua perimetur, dicta quæ fuerit mea.

Nec enim viro permiserim segnis tuo
Vti me dolis misceat, & inuoluat suis.

Nam

Nam nomen etsi spicula non vibret meum
 Ferrum ve, tamen id filiam occidet tuam.
 At sceleris author vir quidem fuerit tuus,
 Verum nec ipse vacauero piaculo,
 Si virgo per me perierit, nec non meas
 Per nuptias, noua nec ferenda sustinens,
 Violata miris simul & indignis modis.
 Equidem Pelasgum vir fuero deterrimus:
 Nullius inquam sim rei pretii ve ego,
 Menelaus autē habeatur in numero virum:
 Neque Peleo progenitus autumer patre,
 Sed pessimo, ignauissimoq; dæmone,
 Si coniugi vnquam nomen ad cædem tuo
 Inferuiat meum, liquenti gurgite
 Vndarum alumnum deiero per Nerea
 Theridís parentem, quæ mihi fuit parens,
 Haud filiam rex tanget Agamemnon tuam,
 Nec vel manu summa, nec vti vel vestibus
 Digitum puellæ liceat admolirier.
 Aut hercle Sipylus culta sedes barbaris
 Vrbs ea futura est, vnde duxerint genus
 Clari, gerendoq; inclyti bello duces.
 At Phthia rursus, vnde stirpem duxi ego
 Obscura nullum nominis feret decus.
 Et acerba Calchas auferet libamina
 Augur. quis autem est augur, is videlicet
 Qui vera pauca, falsa dicit plurima,
 Si fors ita ceciderit, atqui si minus
 Ita ceciderit, tum vel arte elabitur.

An proinde nostros virginum milia decem
 Petant thoros, si commodum est parentibus
 Qui collocant, his vti verbis loquar.
 Ipse attamen reductor Agamemnon graui
 Nos afficit profecto contumelia:
 Nam ius & æquum fuerat, vt nomen meum
 Rogaret, à me postulans, ad virginem
 Irretiendam. nam Clytæmnestra mihi
 Nuptum dedisset filiam potissimum,
 Atque hanc Pelasgum bellicosus copiis
 Forfan dedissem. Siquidem transmissio
 Pendebat ex hac, diruendum ad Ilium.
 Neque enim grauarer publicis exercitus
 Consulere sane commodis, qui cum mea
 Coniunxerim arma. Cæterum me nunc ducēs
 Nihili æstimant, rei quæ momento leuis
 Vel adiuuare, vel nocere forsitan.
 Ferrum hoc mucro quæ nouerit, quem stringere
 Dudum in Phrygas mihi destinatum barbaros,
 Etiam prius quam ad Ilium peruenero,
 Macularo cæde, & sanguine inquinauero,
 Gnatam modo mihi si quis eripiat tuam.
 Sed ociosa iubeo sis. siquidem tibi
 Ego deus extiti, obtigique maximus.
 Nondum quidem hunc tibi præstiti, fateor, deum,
 In posterum sum præstiturus attamen.
 c. h. Et te locutus digna Pelei genus,
 Et æquoris potente veneranda dea.
 c. l. Quibus obsecro te prædicauero modis,

Vt

Vt ne nimis quid dixerim, nec item minus,
 Vti nec fauorem & gratiam amittam loquens?
 Viri enim probi laudes vbi audiunt suas,
 Quodam solent odisse laudantem modo:
 Si fors quis ipsos laudet immoderatus.
 Tum me profecto dispudet de propriis
 Peculiaribusq; calamitatibus,
 Lachrymabilem sermone miserando queri,
 Quum tu meis sis prorsus alienus malis.
 Haud indecorum est attamen, si vir probus
 Fortisq;, quanquam sit alienus, adiuuet
 Hos, quos acerba fors & aspera premit.
 Age itaque nostri te misereat, siquidem
 Miseranda patimur. Primum ego generum mihi
 Rata te futurum, spes inaneis ceperam:
 Dein haud scio sat, an meæ mors filiæ
 Tibi triste forsan omen aliquod adferat
 In posterum, siquando duces coniugem,
 Quod ominis vitare te consultius.
 Verum probe eloquutus adhuc inítia,
 Idem probe perfeceris negotium.
 Mea nanque gnata, si voles, seruabitur.
 Num genua vis hanc supplicem amplecti tua?
 Sunt hæc quidem parum decora virgini,
 Si tu tamen ita censeas, videlicet
 Mox huc pudoris liberalem venerit
 Suffusa vultum virginali purpura.
 An potius illa absente, id abs te quod peto,
 Achilles exoraro, & impetrauero?

A C H. Maneat domi pudicam enim decet pudor.

C I. Verumtamen pudere oportet eatenus

Qua res ferat præsensq; postulet status.

A C H. Neque tu sub oculos filiam produxeris

Meos tuam mulier, neque per inscitiam

Famæ probrum accersamus, ac vitæ notam;

Siquidem coacti turba densa exercitus

Domesticarum ac propriarum negligens

Rerum, malignis gaudet obtrectatibus,

Amens maledicas dissipare fabulas.

At nullo ego hercule posuerim in discrimine, ac

Tantundem apud me prorsus hic efficeris,

Seu supplices humilesq; veneritis mihi,

Seu neutiquam mihi supplicaris. nam meo

Fixum stat animo, viribus contendere

Nixuq; summo, vos vt eximam malis,

Adeo sit vnum hoc me tibi satis, semel

Dixisse, neque enim vanus aut mendax ego,

Mihi crede, fuerim. Si quid autem mentiar

Dederotq; verba, seu dolis elusero,

Emoriar. immo haud moriar, hanc si virginem

Seruario. C I. Dñi faueant precor ferenti opem

Vsque iis acerbis qui laborant casibus.

A G H. Audito nūc, vti res mihi hæc habeat bene

C I. Quur hoc aisti? te quidem audiam volens.

A C H. Rursum patri persuademus virginis,

Consilia quo iam saniora sumpserit.

C I. Ignauus est, ac timidus ille quispiam,

Nimiaq; pauit at copias formidine.

H I A C H.

A C H. Ratione ac expugnata ratio vincitur:

C L. Spes ista sane frigida, ac leuis: ramen

Eloquere tandem facere me quid oporteat.

A C H. Primum quidem illi supplicabis, liberos

Ne perimat: idēq; si recuset, tum tibi

Fuerit necesse nos adire denuo.

Nam si quod optas sponte id annuit sua,

Tum me quidem illum conuenire nihil opus.

Quando ipsa per se res salutem conferet:

Ad hoc videbor erga amicum rectius

Egisse, neque me copiæ culpauerint

Ratione, si rem potius ac prudentia

Quam vi manuq; viribusq; gesserō.

Tum porro amicis, rebus ex sententia

Ipsis volentibus vt puta ac lubentibus,

Probe peractis, vel operam citra meam

Tibiq; fors hæc transigentur commode.

C L. Vt es probe locutus, itaque sic vti

Censēs, agendum est. cæterum ista si parum

Successerint mihi mentis ex sententia,

Vbi nam licebit postea te visere?

Quonam loci venire me miseram iubes?

Vbi liceat istam reperisse dexteram,

Quæ sola nostris præstat auxilium malis?

A C H. Ipsi has tibi excubias agemus, teq; vbi

Res cunque postulabit, obseruabimus,

Ne turbulenta per Pelasgum copias

Te cursitantem conspicietur quispiam

Pauido ore, & attonitam, nec hoc tu dedecus

Labemq;

Labemq; eam domui paternæ asperferis.
 Indignus etenim Tyndareus pater tuus
 Est, qui male audiat. vtpote Græcanica
 In gente magnus, atque cum primis potens.
 c. 1. Ita res habet. tu dux eris negotij,
 Me tibi vicissim gerere morem conuenit.
 Quod si dei sunt quando tu vir es pius,
 Digna assequeris: cæterum si numina
 Sunt nulla diuûm, quid necesse est nitier?

C H O R V S.

Carmen Dactylicum Hypercatalecticum.

Festus vt ille hymenæus erat
 Loto vbi cum Libyca pariter,
 Cumq; suauiloquente cheli
 Non sine multiforis calamis,
 Grata choris streperet cithara,
 Turba vbi candida Pegasidûm
 Mollibus irreligata comis
 Vertice Peliaco
 Coniugiale bonis epulum
 Dîs celebrantibus, ad numerum
 Membra moueret, & aureolis
 Pelleret arua iugi soleis,
 Dum liquidis & amabilibus
 Dulcicanæ modulis,
 Pelei ad inclyta connubia
 Iret, & vndiuagam Thetidem
 Voce cieret, & Aeaciden

Per iuga florida. rumor vbi est
 Nubigenas habitare viros,
 Aeaciden per opaca canens
 Peliaci nemoris.
 At Phrygius puer interea
 Deliciæ Iouis ætherei
 Pocula miscet, & aureolis
 Nectareos latices
 Temperat, ac tribuit cyathis.
 Deinde per æquora candiduli
 Læuèque per spatium sabuli
 Aequorea sata turba sene,
 Nexa sororibus è decies
 Quinque, agitâtq; rotâtq; choros,
 Orbibus innumeris
 Molliculo pede replicitis,
 Connubium leuibus
 Concelebrans choreis.
 Venit & vndique nubigenûm
 Numine percita turba virûm,
 Tela ferens abiecta manu,
 Frondea vertice sarta gerens,
 Cum superis simul vt Bromij
 Munera sumeret atque epulas
 Ibi Thessala turba puellæ.

Carmen Anapesticum Hypercalecticum.

Sublata in sydera voce, ð
 Nereia filia clamans,
 Lux inçlyta coeligenarum,

Certif

Certissimus augur Apollo, &
 Cui mystica sacra sororum,
 Bene cognita Castaliarum,
 Chiron pius, armipotens
 Nomen referauit Achillis:
 Fore vaticinatus, vt ille
 Cum Myrmidonum clypeatis
 Priameia regna cateruis,
 Deuotaq; Pergama adortus,
 Flammis populantibus vrat:
 Vulcania fulminis instar
 Quatiens trepidabilis arma,
 Thetidis pia dona parentis:
 Siquidem hoc decus illa Pelasgis
 Feliciter edidit aluo.
 Nereidos ergo sororum
 Primæ ac ditione potentis
 Spatiosa, hilares agitabant
 Connubia splendida diui,
 Peleiq; mariti hymenæum
 Id temporis ore ciebant.
 Porro tibi tempora flauis
 Crispisq; decora capillis
 Mauortia turba Pelasgum
 Cinget viridante corona.
 Deinde haud secus atque iuuenecam
 Teneramq; rudemq;, profectam
 Modo rupibus è speculosis
 Spectantis in æquora montis,

Diro iugulauerit ense,
 Ac lactea colla cruore hu-
 mano (miserabile) tinget,
 Feriens: nec arundine agrestis,
 Musco ue virentibus antris
 Pastorum alitam: sed amicæ
 Curaq; domoq; parentis
 Excultam, vti nupta Pelasgas
 Peteres feliciter ædes:
 Vbi nunc probitas ve pudor ve
 Faciesq; ipsius honesti?
 Valeat: simul atq; nefastum
 Scelus impietasq; tyrannida
 Atram obtinet vndique. porro
 Neglecta iacet, premiturq;
 Post terga retrusa, scelestis
 Mortalibus inclyta virtus:
 Quumq; vndique legibus æquis
 Mores dominantur iniqui.
 Hominum generi ergo periculum
 Communiter imminet omni:
 Ne qua ingruat ira deorum
 o. l. Equidem è meis huc prodij penatibus
 Foras, maritum sicubi aspiciam meum.
 Qui iam diuq; & lentus hinc abest, domo
 Penitus relicta: gnata at interim mea
 In lachrymis versatur infelix, leues
 Fundens in auras omne lamenti genus:
Simul ac necem rescivit illa, quam pater

Statuit,

Statuit, paratq̄. Sed ecce cerno cominus
 Sese citatis admouentem gressibus,
 De quo modo loquebar, huc Agamemnonem,
 Qui re quidem ipsa deprehensus, ilico
 Coarguetur ferus & immanis pater,
 In proprios nefaria patrans liberos.

A G A. Ledæa proles, commodum egressam foras
 Offendo te, quo virgine absente procul
 Tibi dicta quædam proferam, quæ neutiquam
 Fuerit decorum audire nupturas viro.

C I. Quid est negotij id, quo tibi ista temporis
 Oblata commodauit opportunità?

A G. Accersè gnata, quo patri veniat comes.
 Adsunt enim parata rite piamina,
 Adsunt profundendis item lustralibus
 Pura manu ignibus, ac iuuençæ, quas deæ
 Dianæ oportet cædere ante nuptias,
 Atri cruoris feruida exundamina.

C I. Verbotenus quidem locutus es probe,
 Tua facta porrò nominare si velim,
 Equidè haud reperiã, quomodo eloquar probe.
 Verum age foras procede gnata. nam pater
 Quicquid parat, nosti ordine, ac fratrem sinu
 Gestans Orestem pariter ad porta tuum.
 En illa adest, hucusque morigerans tibi
 At ipsa quæ restant, & huius nomine.
 Simul & meopte, mox tibi respondero.

A G. Quid gnata lacrymas, frõte cur hilari parum
 Terram intueris, ora defigens solo?

Vultumq; moestum pallio obtento regis?

IPH. Heu.

Quodnam mearum calamitatum exordium
Possim capere? Cunctis enim mortalibus
Datum est, uti tum prima, tum nouissima,
Tum media quouis differant negotio.

A G. Rei quid hoc est? quid ve sibi vult, quod mihi
Omnes eodem sitis affectæ modo, (hi

Et mente consternata, & ore turbido?

C L. Quæ sciscitabor, aperte & ingenuè mihi
Coniunx roganti quæso uti respondeas.

A G. Nihil necessum est, hoc ut à me postules,
Quin ipsus vltro cupio iam rogarier.

C L. Gnatam necare paras, tuamq;, & item meam?

A G. Hem.

Misera elocuta es: quæq; neutiquam decet
Te suspicari, suspicaris improba.

C L. Verum illud interim mihi respondeas.

A G. At tu profecto, si quidem rogaueris

Quæ te decet rogare, quæ te decet audies.

C L. Equidem haud alia percontor. atqui tu mihi.
Itidem caue sis alia ne respondeas.

A G. O fors potens, ò fata, proh genius meus.

C L. Et meus, & huius insuper, quando trium
Idem est, & vnus genius infelicium.

A G. Qua tandem es in re læsa? C L. at istuc scilicet

Tu me rogas? verum astus hic astu vacat:

Atque ista calliditas profecto incallida est.

A G. Perij: palam sunt facta quæ celaueram.

c. l. Scio cuncta: didici cuncta sane & audij,
 Quæ tu scelestè in me patrare destinas.
 Quanquam sat ipso confitere silentio,
 Suspiriisq; plura ne tu dicere
 Conere frustra. A G. En obticesco: quando me
 Mendaci conuictum, & impudentiam
 Ipsi necessum est calamitati adiungere.
 c. l. Audito nunciam: quippe apertè proloquar,
 Neque flexuosa ænigmatum diutius
 Vtemur ambage, neque dictis nubilis
 Primum tibi isthuc primo vt obiiciam loco
 Me non volentem, viq; raptam coniugem
 Duxti: necato Tantalo cui nupseram
 Prius: ac puello sortis ex usu tuæ
 Itidem perempto: quem quidem per vim meo
 Immitis ad necem reuulseras sinu.
 At Ioue creatus vterque germanus meus
 Equis & armis inclyti, sæuum tibi
 Bellum mouebant: cæterum senior parens
 Tyndareus hoc te eximit è discrimine
 Iam supplicem ac versum ad preces. ita denique
 Meis per hunc potitus es connubiis.
 Dein vbi reconciliata sum tibi, & addita
 In te simul cura simul domestica.
 Vt foeminam inculpatam ego vsq; gesserim,
 Isthuc & ipse conscius testabere.
 Pariterq; casta, domumq; commodis tuam
 Augens, ita vt siue introires, gaudio
 Fruerere tecum, siue prodires foras,

H s Sortis

Sortis beatæ dicerent omnes virum.
 Atqui hic profecto captus est rarissimus,
 Ut idgenus quis sortiatur coniugem.
 Contrâ improbamq; & frugis vxorem malæ
 Nihil est negotij vbilibet nanciscier.
 Porro puellis editis nixu tribus,
 Hunc insuper peperit tibi puellulum.
 Quo tu quidem me pignorum è numero, necans
 Vnam pater, miserabili orbabis modo.
 At quispiam si te roget, qua gratia
 Istam necabis? cedo quid huic respondeas?
 An me tuo loqui necessum est nomine?
 Helenem vti Menelaus asserat suam.
 At nos honestum est ac decorum scilicet
 Nece liberorum foeminæ pretium malæ
 Dependere? hinc quæ possidemus optima
 Longeq; nobis omnium charissima
 Redimemus hæc inuisa quæ sunt maxime?
 Age siquidem hinc profectus in bellum iueris
 Ibiq; fueris abfuturus longius,
 Domi relicta me, quid animi tum mihi
 Fore autumas, sedem omnem vbi conspexero
 Vacantem, & hanc desyderantem filiam?
 Tum vacua cuncta virginum conclauiæ?
 Egoq; sola sedero perennibus
 Consecta lacrymis, hancq; lugens virginem?
 Ad huncce fors sine fine lamentans modum?
 Heu gnata qui te seuit, extinxit pater
 Ipsus necans, haud alius, haud alia manu

Eiusmodi

Eiusmodi linquens familiæ præmium,
 Atque in suos exempla talia statuens.
 Nam deinde causa quælibet suffecerit,
 Occasione tantum opus fuerit leui,
 Vt & ipsa, quiq; mihi supersunt liberi,
 Te rursus accipiamus istunc ad modum
 Quo te accipi par est & æquum scilicet:
 Sed per deos caueto, neu me adegeris,
 Vti talis in te fuero, qualem neutiquam
 Decet esse: neue rursus id commiseris,
 Vt ipse talem temet exhibeas mihi,
 Qualem probum esse neutiquam decet virum,
 Verum esto sanè, sacrificabis filiam.
 Sed interim illi vota quæ facturus es?
 Quid tibi petes? numquid boni, quum filiam
 Mactes pater? reditum ne? nimirum malum
 Miserumq; quippe domo profectus turpiter.
 Sed meriti boni precari quippiam
 Par fuerit, ac votis laceffere numina.
 At non & ipsos iudicamus deos
 Stultos item esse, vt annuant eiusmodi,
 Si parricidis nos voluerimus bene, &
 Qui propria facinus patrarint dextera?
 An vero ad Argos iam reuersus, liberos
 Supplex tuos placabis? haudquaquam tibi
 Isthuc licebit, quis vel aspectu obsecro
 Post è tuis dignabitur te liberis,
 Quum tu sciens necaris horum quempiam?
Num deniq; hæc sunt, dispensata, ac mutuis
Rationibus

Rationibus tractataꝝ an hoc tantum fat est
 Sceptris ferundis præeminere, ac bellicum
 Ducem vocariꝝ quum tuum fuerit magis
 In Danaidûm frequente multitudîne
 Hæc, æqua quæ sunt atque iusta, dicere.
 Vultis Pelasgi nauigare ad Ilium?
 Igitur vicissim sorte ducta, quærite,
 Cuius necari gnatham oporteat. hoc enim
 Ex æquo ad omneis pertinebat. cæterum
 Haud par erat, te solum & vnum ex omnibus
 Tuam Pelasgis immolandam filiam
 Præbere: siue fratris illud erat magis
 Menelai, vt Hermionem neci daret, suæ
 Causa parentis. Quippe ad illum proprie
 Res attinebat. nunc ego autem quæ tuis
 Sancte fidem seruauerim connubiis,
 Gnata innocens orbabor. at contra soror
 Quæ casta pacti iura deseruit thori,
 Felix aget, reducemq; Spartæ ad moenia
 Ducet puellam. si quid horum perperam
 Dixi, refelle: sin probè ac recte mihi hæc
 Sunt dicta, ne tuam profecto filiam
 Meamq; pariter impius dederis neci,
 Ita rectius consultiusq; feceris.

C H. Pareto: nam profecto liberos decet
 Agamemnon incolumes tueri quemlibet.
 Nec vllus hæc mortalium refellerit.

I P. Orphea genitor si mihi facundia
 Foret, vt liceret saxa cantu flectere,

Comit

Comitesq; post me voce petras ducere;
 Possemq; delinire dictis pectora,
 Meamq; trahere quos velim in sententiam,
 Nimirum ego istis experirer vtier.
 Nunc(quæ mihi vna ars ac facultas suppetit)
 Præstabo lachrymas:quādo solum id possumus
 Tuisq; genibus corpus aduoluo meum
 Supplex,quod hæc tibi ventre progenuit suo,
 Ne me puellam,æuiq; maturam parum
 Extinxis:nam dulce cunctis cœlicam
 Aspiciere lucem:cæterum quæ tartaro
 Tellus tegit,ne me videre adegeris.
 Ego prima te patrem vocaui.tuq; item
 Primam inter omneis me vocasti filiam.
 Ego prima quondam genibus infidens tuis,
 Atque ea meo blande premens corpusculo,
 Gratas voluptates frequenter inuicem,&
 Dedi & recepi,ac paria mentis gaudia.
 Tuatq; hæc,vti recordor,erat oratio,
 An est futurum gnata,vt olim te viri
 In ædibus nuptam beati ac diuitis,
 Et sospitem videamus,& sic vti tuo
 Dignum est parente,commodis ac liberis
 In melius vsque pullulantemꝛad hæc ego
 Hanc tum vicissim orationem retuli,
 Hærens tuo pendensq; de mento,quod hac
 Mea præhensum rursus attingo manu.
 QuidꝛAn ego te videro senem paterꝛ
 An ego vicissim læta te excipiam meos

Intra

Intra penates, ac tibi inuicem parens
 Laboriosa nutriendi munera
 Aliquando referam, mutuum te nutriens?
 Sermonum ego horum sum memor, verū tibi in
 Obluionem abiere, meq; occidere
 Paras. at hoc ne feceris per Pelopa, per
 Cineres parentis obsecratus Atrei:
 Matrem per hanc, quæ me labore plurimo
 Parturiit olim, ac denuo nunc parturit,
 Paribusq; rursus tenditur doloribus.
 Rei quid est cum Paridis atq; Helenæ mihi
 Connubiis? aut vnde in exitium is meum
 Venit parens? Oculos age horum in me tuos
 Deflecte, & intuitum simulq; & basium
 Largire, vt istuc pignus ac monumen tui
 Mihi ferre saltem fas fiet. Si fors meis
 Flecti recuses obstinatus vocibus,
 Germane tu quidem pusillus, & impotens
 Tuis amicis es patronus: attamen
 Apud parentem, supplicem lacrymis age,
 Tua ne soror detur neci. Nonnullus est
 Sensus malorum infantulis quoq; inditus.
 En supplicat tibi hic silentio pater.
 Age flectere, ac miserescere respectu mei,
 Moueatq; tete orbanda luce filia.
 En flagitant per mentum id abs te supplices,
 Duo tibi chari atq; amore proximi,
 Puer alter, at subolefcit annis altera.
 Orationem in pauca conferam meam, ac

Summam

Summam rei verbo profabor vnico:
 Aspectus huius lucis est mortalibus
 Dulcissimus, verum profunda manium
 Haud vllus, qui concupiscat cernere:
 Neq; mente sana est, quisquis exoptat mori.
 Male viuere autem satius, ac mori bene.
 C H. Infausta, per te perq; nuptias tuas
 Helene, heu dolor, miseranda prorsus incidit
 Clades Atridis, atque Atridum liberis.
 A G. Equidem scius sum, quatenus miserescere
 Conuenit, & idem, quatenus non conuenit,
 Noui. meosq; charitate liberos
 Prosequor, amoq; alias profecto insaniam:
 Verum patrare hæc vxor arduum mihi,
 Et non patrare durum & arduum est item.
 Sed ad hoc agendum me trahit necessitas.
 Quantus videtis adsit hic exercitus,
 Quæ nauticorum armata turba militum,
 Quot bellicosi Græciæ magni duces:
 Quibus negata ad Pergama traiectio,
 Ni te immolauero (augur vti Calchas ait)
 Noui nec aliter Ilij videlicet
 Populata dabitur Marte tecta excindere.
 Porro tenet diuinus ardor quispiam
 Omneis Achiuum copias, vt quàm potest
 Ocyssime, soluant rudentes littore, &
 Ad barbarorum classe nauigent solum:
 Vetentq;, ne posthac quis ausit coniuges
 Raptu procaci abducere Græcanicas.

Argis

Argis at hi meas necabunt filias,
 Tum vos item & me, si quidem fr audauero
 Oracla diuæ postulantis virginem.
 Neque gnata frater subigit inuitum meus
 Ad hæc, nec huius me trahit sententia,
 Sed ipsa potius adigit horsum Græcia:
 Per quam necesse est, seu velim, seu non velim,
 Tete immolare. parte at isthac vincimur
 Necessitate, nec licet resistere.

Immo illa quantum in teq̄ meq̄ filia
 Statuenda libera, neque ferendum illud viris
 Græcis, vti per vim rapaces improbam
 Legitima temerent barbari connubia.

c l. Hei mihi gnata, proh dolor hospitiæ,
 Heu me miseram tui

Cædes exanimat: pater
 Orco tradens te, fugit impius.

i p. Hei mihi mater, mater: siquidem

Hæc lugubris cantio nobis
 (Sic fortunæ visum) vtrisque
 Competit, haud Phœbeæ posthac
 Munere lucis, neque vitali hac
 Vescimur auræ

Proh proh tectæ niuibus rupes
 Atque Idæi Phrygiæ montes,
 In quos olim Priamius tenerum
 Pater infantem exposuit, matre
 Procul amotum, vti morte periret,
 Paridem, quem quondam vrbis Phrygiæ

Idæum

Idæum plebes Idæum

Dixit, dixit.

Vtinam nunquam hoc euenisset,

Inter Paridem montana boum

Enutritum armenta bubulcum,

Pellucentes colere ad lymphas,

Vbi nymphis gratissima sedes,

Liquidi fontes, prata vbi vernant.

Palsim, & picti floribus agri,

Murice tinctæ vbi lucent rosæ,

Purpureiq; micant hyacinthi,

Carpendi vngue trium diuarum

Quoq; accessit pridem Pallas,

Gaudensq; iocosa fraude Venus:

Neque non Iuno, neque non volucer

Iouis interpres Maïæ proles.

Alite Cypris amore superba,

Hasta Pallas, Iuno marito

Ioue, qui sceptris diuûm potitur,

Inuisum ad certamen formæ,

Atque arbitrium triste profectæ.

Quod mihi acerbam peperit mortem,

Quanquam ea rursum Danaïs pariet

Aeternam famamq; decusq;

Dilecta ò mihi turba puellæ.

C H. Delegit aris præferiri victimam

Diana te, bello auspizando ad Ilium.

I P. Hei mater mea, proh genitrix,

Quí me progenuit pater

Idem me male destitutam
 Perdit. proh ego tristibus
 Fatis nata, videns acerbam
 Infaustamq; Helenen, necor:
 Dirī conficior parentis
 Dīra cæde. vtinam mihi
 Portum clāsis in Aulidensem
 Nunquam puppibus ærea, il-
 lidens rostra solo appulisset.
 Ventis ò vtinam secundis
 Rectā cursus ad Ilium
 Vexisset celeres carinas:
 Transuersis neque flatibus
 In terramq; ferentibus
 Euripi exagitasset vndas
 Iuppiter, auras aliis alias
 Placans, quo sua carbasa læti
 Placitis videant distenta Notis
 His immittere tristia suetus:
 Hos vi cohibens, aliis donans
 Soluere, cursumq; tenere suum:
 Alios cogens proferre moras.
 An non fatis profecto
 Calamitosum erat genus
 Calamitosum erat parū per se genus mortaliū?
 At quorsum erat necesse,
 Sibi pestilens vt ipsi
 Accerferent fatum viri?
 e h. Eheu Pelasgis mala viris ingentia,

Luctus

Luctus item ingentes parit fata Tyndarō.

Certe misertum est me tui, cui talia

Mala obtigerunt, prorsus indigne cui

Tantum malorum fors iniqua impingeret.

IP. Mater heu virū cateruā adesse video comin⁹.

CL. Nempe & ipsum conspicias parente progeni-
tum dea,

Gnata. cuius huc ab Argis es profecta nomine.

IP. Mihi fores aperite famulæ, corp⁹ vt celē meū.

CL. Cæterum quò gnata refugis?

IPHI. Nempe me prohibet pudor

Obtueri quisquis hic, quem Graij Achillem no-
minant.

CL. At quid hunc reuerere tandem?

IPHI. Quòd parum videlicet

Ista nobis auspicato cesserunt connubia.

CL. Noli in his quæ nūc gerunt gnata te negotiis

Agere delicatā: at hic maneto nobis, res enim hæc

Non pudorem postulat, nec exigit reuerentiam,

Si modo obtinere quis (q̄ agit ur) liceat modo.

CHO. Mulier heu male fausta, Ledæ gnata.

CL. Vera prædicas.

CHO. Inter Argiuos tumultus grauis & ingens
perstrepit.

CL. Quis tumultus? indica mihi.

CHO. Filia super tua.

CL. Omen haud lætum elocuta.

CHO. Quòd hanc necari oporteat.

CL. Nemo contradicit istis?

A C H. Ego ipse videlicet

In periculum veneram.

C I. Quod hospes in periculum?

A C H. Nempe ne lapidarer.

C I. An ob id quod meæ tu filiæ

Tenderes seruare vitam?

A C H. Ob istud ipsum scilicet.

C I. Sed quis audeat tuū corpus manu cōtingere?

A C H. Vniuersa turba Graiūm.

C I. Cæterum nunquid tibi

Fida Myrmidonū man⁹ suo aderat auxilio duci?

A C. Imo primi hi præbuere semet aduersarios,

Atque primi restitere.

C I. Occidimus eheu filia.

A C H. Meq̄ dicebant amore vincier connubiū.

Proin parum cōsulere Graiū copiarū cōmodis,

Quippe priuatis adactum seruientem affectibus

C I. Verum ad hæc quid retulisti?

A C H. Nempe quæ coniunx mihi

Fuerit antehac futura, non decere occidier.

C I. Idq̄ recte es elocutus

A C H. Quamq̄ iam fama mihi

Genitor ipse dedicasset.

C I. Quin & Argis insuper

Euocatam literis huc aduenire iusserit.

A C H. Cæterū clamore victus abeo multitudinis.

C I. Nam malum isthuc impotens.

A C H. Tibi opitulabimur tamen.

C I. Cumq̄ multis dimicabis vnus?

A C H.

*vide in Auce. fo.
57.*

A C H. Hóſne conſpiciſ

Adferentes arma?

C L. Dñ precor tibi adſint proſper.

A C H. Ii quidem ſunt adfuturi.

C L. Proinde gnata iam haud cadet?

A C H. Non proſecto, me volēte.

C L. Sed adfuturus quiſpiam

Qui manum iniiciat puellæ?

A C H. Iam aderit innumerabilis

Militum caterua, porro dux Vlyſſes agminis.

C L. Sifyphi num nam propago?

A C H. At ipſus ille ſcilicet.

C L. Num ſuapte authoritate iſthæc agit? an ad
munus hoc

Militum iuſſu vocatus?

A C H. Ipſe ſumpſit ſibi volens.

C L. Munus adſūpſit ſceleſtū, cæde cupiens pollut.

A C H. Verum ego hunc prohibebo.

C L. Num nam ducet inuitam, manu

Vicq̄ raptam?

A C H. Scilicet flauentibus tractam comis.

C L. Mihi quid inter hæc agendum?

A C H. Tu renitens filiam

Viribus retinebis.

C L. Hanc quidem quod ad rem pertinet,

Gnata non maſtabitur.

A C H. Res huc videlicet loci

Veniet.

2 P. At dictis meis iam mater aurem commoda

I 3 Quippe

Quippe iādudū absq; causa nec merentē te tuum
 Video succensam in maritum : at illa quæ fieri
 haud queant

Neutiquam procliuē nobis sustinere ac vincere.
 Igitur huic prōpto ac parato nos iuuare. gratia
 Est habenda, & approbāda pectoris propensio.
 Cæterum tuum illud est videre, ne quid copias
 Tu quoq; irrites, & hac ratione nihilo plus tamē
 Explicem⁹, hic sibi ingēs interim accersat malū.
 Quin magis q; cogitanti venit in mētem modo,
 Mater accipe, nam mori mihi certa stat sentētia:
 Verū id ipsum fortiterq;, cumq; laude peruelim
 Facere, porrò animo relegās maleuolētīā meo.
 Nūc age hoc mecum parens cōmuniter cōsidera,
 Nostra quā sit recta ratio, quā tibi iā proferā.
 Græciæ primū illa tellus, quæ qdē est amplissima,
 Respicit in me tota, & ex me mille cursus nauitū
 Pendet, ex me gentis vna excidia pendent Iliæ:
 Et situm in me, siquid olim fors nocere barbari
 Apparabunt, vim ferentes foeminis nostratibus,
 Ne sinantur nobiles ditesq; raptu abducere
 Coniuges è Græciā, simul atq; pœnas penderit
 Troia Graiis debitas Helenes abactæ nomine,
 Quā quidē Priameius ille rapuit abductā Paris
 Hæc profecto cūcta redimā morte (si cadā) mea,
 Tū decusq; & celebre nomē hinc mihi parabiſ,
 Quippe quæ meopte capite liberarim Græciā,
 Nec videlicet meæ me conuenit dispendio
 Admodum vitæ moueri: quādo me cōmuniter
 Omnibus

Omnibus peperisti Achiuis, nō tibi vni proprie.
 Deinde tot virorum in armis constituta milia,
 Totq; milia classe tāta horsum profecta, nomine
 Patriæ læsæ, haud ferenda præter æquū iniuria,
 Prōpta sunt patrare sese dignū in hostes quippiā,
 Denique & pro vindicāda mortē obire Græcia.
 Vnius mea vita porro obsistet istis omnibus,
 Quo minus fiāt. in hac re quæso vtrū sit æquius?
 Nunquid est aduersus ista quod queamus dicere?
 Verum age, hinc ad illa iam veniamus: huncce
 neutiquam

Conuenit, cunctis Achiuis vnus mulierculæ
 Gratia, contendere armis, luceq; priuarier.
 Præstat vnicus vir, estq; lucis huius munere
 Dignior, quā multa sanè fœminarum milia,
 Deniq; hoc Artemidi si fors visum ita, vt meum
 caput

Postulet sibi vindicare, quæso te num nam deæ
 Ipsa mortalis manum fefellerō aut suffugero?
 Id quidem sperare stultum. dedo corpus hoc meū
 Græcię: proin immolate, Marte Troiā excindite.
 Hæc enim monumēta viuēt tēpus in logū mei,
 Hicq; gnati, nuptiæq; meiq; nominis decus.
 Deniq; equū est nos Achiuos imperare barbaris
 Mater, haud cōtrā Pelasgis imperare barbaros.
 Quippe nata est seruituti barbarorum natio,
 Cæterum Graiū genus natura statuit liberum
 c h o. Ad te quidem quod attinet iuuenula,
 Isthoc beata es tam virili pectore, at

Ex parte fortis ac dexæ felix parum.
 A C H. Agamēnonis generosa proles, cœlitum
 Aliquis profecto me beatum fecerit
 Si te mihi liceat potiri coniuge,
 Ac te simul felicem opinor Græciam,
 Et te tua felicem opinor Græcia,
 Tua nam proba est, & gente digna oratio.
 Vt quæ recusans cum deis luctarier,
 Id quod tuis scis esse maius viribus,
 Perpenderis, facto quid vsus & simul
 Præsens quid ista postulet necessitas.
 At me tui magis ac magis connubij
 Rapit cupido, mentis indolem tuæ
 Dum specto; nam generosa es atque strenua,
 At tute tecum quid velis considera.
 Siquidem ipse de te bene mereri peruelim,
 Domumq; ducere coniugem, ac pectus meum
 Male angat, ipsa testis est mihi Thetis,
 Nisi te neci subduxero, ac seruauero,
 Danaïs resistans vi, manumq; conferens.
 Hæc confer, ingens mors & atrox est malum.
 I P H I. Loquor hæc profecto mentis ex sententia,
 Nec vllius permota respectu viri,
 Bella ciet author, atque cædes Tyndaris
 Viris cruentas, corporis specie sui.
 Verum hospes obsecro neu mea tu gratia
 Cæsus cadas, n' eue truces quempiam:
 Quin me sinas seruare Græciam precor.
 Modo id sitū in me, & quolibet liceat modo,

A C H. O' mira rari pectoris præsentia.
 Nequeam profecto aduersus ista dicere
 Diutius, quando hæc tuo sententia
 Animo sedet. siquidem mihi videtur &
 Generosa, & excellente digna stemmate.
 Quid enim verebor, vera quæ sunt prol oqui?
 At fors futurum est mentē vt istam pœnitens
 Mutes: proinde vti scias, quæ dixerim,
 Præstare promptū veniā, & arma hæc cominus
 Deponam ad aram quo, fiet si forte opus,
 Non te sinam, immo vi vetem necarier.
 Nostrisq; fors vttere tum sermonibus,
 Simul ac tuis conspexeris ceruicibus
 Ferrum imminere. proinde nequaquam sinam
 Tua perire virgo te socordia.

Quin hisce potius templa & aras numinis
 Armis adibo, tuamq; ibi præsentiam
 Operiar, aduentum puella manens tuum.

I P H I. Quid obtices ô mater? ac silentio
 Manantibus genæ rignantur lacrymis?

C L. Hei misera, causa sat mihi est idonea,
 Cur debeam dolere excruciarier.

I P H I. Animū adde nobis potius, & frangi veta,
 Ne pectoris minuito mî constantiam.

Atque his mihi in rebus parēs morem gere.

C L. Dic, quando nulla filia in negotio
 Nos te precantem iusta defraudabimus.

I P H. Ne tu capillis igitur euulsis comam
Laniaris, aut pullos amictus sumpseris.

- C L. Isthuc quid ais, ò gnata quum pereas mihi?
 I P H. Minime profecto, salua sum. per me tibi
 Famæ perennis veniet inclytum decus.
- C L. Cuiusmodi hoc est quod mones? an obsecro
 Non conuenit lugere mortem me tuam?
 I P H. Minime, sepulchrū quādo nec statuēt mihi.
- C L. Quid? an sepulchri non sat est occumbere?
 I P H. Etenim ipsa, diuæ maximo natæ Ioue,
 Mihi futura templa monumenti loco.
- C L. Age gnata in istis nunc voluntati tuæ
 Morem geram, quando ipsa dixisti probe.
 I P H. Vt pote beata, ac bene merens de Græciā.
- C L. Sed quid tuis renuntio sororibus?
 I P H. Ne quādo pullis membra velent vestibus.
- C L. Virginibus autem quod libenter audiant,
 Quid me tuo iubes referre nomine?
 I P H. Feliciter iubeas valere, & hunc mihi
 Alas Orestem, vt exolescat in virum.
- C L. Complectere, hoc visura postremum die.
 I P H. Germane cordi vnus meo charissime,
 Vt cunque tu pro viribus certe tuis,
 Tuæ sorori es opitulatus sedulo.
- C L. Est aliud, Argis quod velis curarier,
 In quo queam tibi facere gratum filia?
 I P. Meum parentem, coniugem genitrix tuam
 Ob ista quæso facta ne quid oderis.
- C L. Isti tua multum laborum gratia
 Exhaustendum, atrociasq; certamina
 Subeunda.

I P. Verum inuitus hic me perdidit,

Consulere quærens dignitati Græciæ.

C L. Atqui volens si faciat istuc, aut dolo,

Et indecore faciat, & parum Atreo

Dignum parente.

I P. Me quis hinc deduxerit,

Mihi prius quam tracta lanietur coma?

C L. Ego te sequar.

I P. Faxis caue, neq; conuenit.

C L. Tuis adhærens vestibus.

I P. Mihi ð parens

Obtempera, mane, decorum enim id magis

Mihi tibiq; cæterum me quispiam

Ex his ministris patris, in pratum deæ

Artemidis hinc deducat, vbi mactabimur.

C L. Discedis, eheu gnata.

I P. Scilicet, neque

Reditura rursus ab eo. C L. Matre videlicet

Num nam relicta?

I P. Nempe, sic vti vides,

Indigne & immerenter.

C L. Ah mane obsecro.

Ne gnata, ne me deseras.

I P. Haud te finam

Stillantibus vexare lachrymis genas:

At vos puellæ Artemidi filiæ Iouis

Pæana canite, de nece, atq; obitu mei

Bene ominantes.

Tum Pelasgis omnibus

Pro.

Precationes, faustaꝫ sonent omnia.
 Ac primus aliquis auspicetur tollere
 E corbe frondes, deinde puris ardeat
 Sacer ignis in prochythis, pater porrò meus
 Rite fragrantem teneat aras dextera.
 Etenim salutem pariter & victoriam
 Paritura cunctæ venio genti Græciæ.

*Iambicum Dimetrum Acephalum, nonnulla
 etiam Catalectica.*

1 P. Ducitote me, Ilij
 Diruendis mœnibus
 Phrygibusꝫ perdomandis
 Destinatum victimam.
 Serta texta porgite,
 Comisꝫ vincendis,
 Ferte frondes, ac pñs
 Irrigationibus,
 Fontibusꝫ sacris,
 Deuocate in ædem,
 Deuocate in aram,
 Heram Artemin potentem,
 Artemin beatam,
 Vri meopte sanguine
 Capitisꝫ cæde nostri
 (Quando hoc ita est necesse)
 Fata placem numinum.
 G H. O veneranda,
 Veneranda parens,
 Quomodo tibi debitas

Imper

Impertiemus lacrymas?

Nam nefas, neque conuenit

Miscere sacra fletu.

I P. O sodalium

Turba dulcis virginum

Artemin communibus

Celebrate cantilenis,

Quæ croco rubentia

Carpenta ducit vrbi

Aduersa Chalcidensi.

Vbi bellicæ feruent trabes

Nominis causa mei.

Nempe hic reductis portuum

Aulidis secessibus,

Io parens tellus,

O Pelasgica,

Mycenæ quæ nostri altrices.

C H. Vrbem vocasti Persei

Cyclopio labore

Manibus fabricatam.

I P. Profecto lumen ingens

Edidistis Græciæ,

Haud quidem abnuo mori.

C H. Tua nanque tete gloria

Nulla relinquet tempore.

I P. Io io,

Phœbea fax diurnæ

Veſtrix amica lucis,

O dulce lumen ætheris,

Alterum

Alterum mox alterum
 Exigemus æuum,
 Orbem alterum incolemus,
 O' blanda lux iam mihi vale.
 t. H. Heus Heus.

*Iambica Dimetra Acataleſtica, miſta
 Cataleſticis & Acephalis.*

Spectate euntem virginem,
 Troiana per quam Pergama
 Deuicta ſubruentur.
 En comante vertice
 Serta geſtat frondea,
 Iniecta militum manu.
 Mox viraginis dexæ
 Aræ dicatum ceſpitem
 Sacra ſcatente lympha,
 Manantibus que riuīs,
 Purpurante aſpergine,
 Cruoris irrigabit.
 Candido de corpore
 Ceruice quum reſecta,
 Procumbet, ac feriet ſolum.
 Patria te manent ſacra,
 Te manent Pelasgūm
 Vniuerſæ copię,
 Claſſe quæ deſiderant
 Phrygios adire muros.
 Quod quidem vt feliciter
 Fauſtęque cedat illis,

Agite

Agite prognatam Ioue
 Inuocemns Artemin.
 Semper colenda diua,
 Humana cui placent sacra,
 Da militi Pelasgo
 Appellere Phrygium in solum,
 Perfidæq; Troiæ
 Sedes adire sacras.

Da victorem Agamemnonem
 Victrice cum caterua,
 Pulcherrimum triumphum
 In Græciam referre,
 Læta vincientem
 Inclytæ tibi tempora
 Victoriæ corona
 Laude parta nominis
 Quod vsque viuat, & quod
 Nullis senescat vnquam
 Intercidat ue seculis.

NUNTIVS.

Prodito tectis patre Tyndareo fata,
 Quo dicta cognoscas Clytæmnestra mea.
 c. l. Audita me me vox exciuit foras,
 Trepidamq; misere, diro & attonitam metu:
 Num tu mihi aliam calamitatem quampiam
 Adfers ad hanc quæ nunc adest?

NUNTIVS. De filia

Tua, stupenda nuntiabo iam tibi, &
 Portentuosa.

c. l. Proinde ne cunctere, sed

Expone

Expone rem quantum potes celerrime.
 N V N. Quin ò mi regina dilectissima,
 Rem prorsus omnem luculenter audies.
 Ex ordine autem cuncta narrabo, nisi
 Si quid memoriæ lapsus errantem mihi
 Inter loquendum linguam item turbauerit.
 Vi igitur in lucum deæ peruenimus
 Artemidis, atque in florulenta prata, vbi
 Aderant Achiuûm conglobatæ copix,
 Tuam cateruis prosequentes filiam,
 Glomerata coit ilico Argiuûm phalanx
 Simul atque porro ductor Agamemnon videt
 Mox immolandam in lucum euntem virginem,
 Gemitum profundo ducit altum pectore,
 Retroq; flexo vultu, amaras lacrymas
 Profudit oculis, ora velis obtegens.
 At illa patri proxime assistans suo,
 Hoc elocuta est, O' parens adsum tibi
 Et hocce corpus pro salute patriæ,
 Proq; vniuersa Græcia trado volens,
 Vt immolandum hinc ad dicatas numinis
 Ducatis aras, quando diuûm oracula
 Ita canunt: prorsum quod ad me pertinet
 Et rem geratis bellicam feliciter,
 Lætæq; vobis præmium victoriæ
 Cedat. proinde illud precor ne clanculum
 Mihi Pelasgûm quispiam admoueat manum.
 Nihil reluctans colla porrigam, ac volens
 Atque hæc quidem est effata. cæterum stupor
Omneis

Omneis capit, robur tuenteis virginis,
 Et virginalis animi celsitudinem.
 Talthybius autem, cuius hæ partes erant,
 Media Pelasgorum inter astans agmina,
 Bene vt ominentur copijs denunciat,
 Linguisq; faueant. deinde fatidicus celer
 Calchas in auro intermicantem sportulam
 Nudans, & è loculis acutum proferens
 Imponit ensem, ac virginis flauum caput
 Sertis reuincit frondeis. Tum Peleo
 Editus Achilles, sportulam gestans sacram,
 Sacrasque pelues celere cursu, numinis
 Obibat aras: simul & hæc precatus est:
 Artemi ferarum magna domitrix, ac Iouis
 Veneranda proles, quæ nitentem luminis
 Blandifacem alto noctium silentio
 Vectare solita es, placida sume victimam hanc,
 Quam tibi damus. simul Pelasgum exercitus,
 Simul & Agamemnon imperator agminum,
 Intaminatum sanguinem, qui virginis
 Pulcherrimæ manabit è ceruicibus,
 Ac dextra clasi prosperum cursum annue,
 Liceatq; nobis Marte capere Pergama.
 Stant inter hæc fratres atridæ, omnis que item
 Exercitus, solo tenentes lumina.
 Atque ibi sacerdos, ense correpto manu,
 Rite est precatus, deinde dispicit locum,
 Qua commode iugulum feriret virginis.
 Mentem mihi haud exiguus occupat dolor:

Strabamq; mœstus ora defigens solo,
 Oculosq; pronos cæterum subito noua
 Visuq; mira res ibi accidit, sonum
 Plagæ per auras nemo non sensit palàm
 Porrò puella, nescio quonam loci
 Euanuit subducta. tum vocem stupens
 Tollit sacerdos, turba Graij exercitus
 Acclamat vniuersa, dum quoddam videt
 Mirabile ostentum à deorum quopiam
 Conspectibus spem præter obiectum suis,
 Quod credier nequibat, ac ne tum quidem
 Oculis vbi coram pateret testibus.
 Siquidem iacebat cerua palpitans humi,
 Viscenda vasti mole mira corporis,
 Specie decente insignis ac spectabilis:
 Cuius cruore imbuta numinis effatim
 Vndabat ara proinde Calchas interim
 Quantum putas gauisus, hæc effatus est?
 Huius Pelasgum principes exercitus
 Communis, hanc coram videtis hostiam
 Altaribus quam diua supposuit suis,
 Ceruam volucrem? En hancce virginis vice
 Amplectitur libentius, ne quid suas
 Commaculet aras nobilis virgunculæ
 Cæde cruenta: & hocce consulit volens
 Boni, accipitq; ac prosperos per æquora
 Vndosa cursus annuit nobis, vti
 Priameia liceat classe adire Pergama.
 Quapropter omnes classe vecti milites

Animū

Animum bonum fiduciamq̄ sumite,
 Ac petite naues. hoc enim nobis die
 Curuis relictis portuum secessibus
 Aulidis, aranda Aegæa ratibus æquora.
 Vt penitus autem victima est Vulcaniis
 Exusta flammis, tum precatus prospera est
 Sacrificus vt reditus secundus ab Illo
 Victricibus domum daretur copiis.
 Ad me tibi transmisit Agamemnon, vti
 Hæc nuntiarem, ac certiozem redderem
 Ipsi deûm quid accidisset numine.
 Et vt pararit sibi per omnem Græciam
 Famæ decus, quod nulla prorsus secula
 Obliterabunt. ast ego videlicet
 Quod ipse præsens his & oculis viderim,
 Id narro, proles ad deûm consortia
 Tua subuolauit. Proinde quod reliquum est, age
 Istam remittas mentis ægritudinem, ac
 Tuo marito desinas irascier.
 Inopina diuûm fata, quosque diligunt
 Seruant: hic vnus filiam mulier tuam
 Et mortuam conspexit, & viuam dies.
 C. H. Vt ista volupe est, tibi ferentem nuntium
 Audire: porro cœlitum in consortio
 Transigere uitam, pignus affirmat tuum.
 C. L. Quis te deorum gnata rapuit?
 Quî te compellabo rite?
 Quid dicam, aut quid suspicer? an ne hoc
 Mihi frustra blandirier his verbis?

Tristi vt luctu tui desistam?

CH. Atqui huc Agamemnon venit ductor

Vnde hæc ipsa possis audire.

AG. Vxor beati filia causa sumus

Forfan futuri. quippe certum est coelitum

Illam in deum manere contubernio.

At tibi puello hoc pariter abducto, domus

Repetenda: siquidem vt nauigare copie

Properent, vides. valeto. colloquar diu

Troia reuersus, & interim tibi sit bene.

CHOR. Felix Atrida terram adi Phrygiam,

Felix redito:

Mihi pulcherrima abs Troia spolia huc repor-
tans.

FINIS IPHIGENIAE

IN AVLIDE.

DE RATIONE CARMINVM QVIBVS

EST VSVS EVRIE
PIDES.

H A E C sunt generaliter scienda les-
tori, Carmen Monometrum, Dimetrum
Trimetrum, Tetrametrum appellari à
numero pedum. In Iambicis autem Tro-
chaicis & Anapesticis uersibus metra
computari per pedes duplices in cæteris per simplices. Itē
Catalecticum uersum dici, cui una syllaba deest. Brachy-
catalecticum, cui duæ. Hypercatalecticum, cui una syllaba
superest. Acatalecticum, ubi nihil plus minus uel est in uer-
su, qui legitimo sine clauditur.

Carmen Anapesticū sæpius cōstat Anapesto, recipit ta-
men & Spondæum, raro Proceleusmaticū, ut Dactylum.

Thirinicium constat monometro Acatalectico: ut Rex
Agamemnon. Choricum constat monometro Hypercata-
lectico: ut scribis epistolium. Aristophanicum constat dime-
tro Brachycatalectico: ut Flauicomum Menelaum.

Est & Dimetrum Acatalecticum: ut, Fido atq; probo
dixeris homini. Trimetrum Acatalecticum: ut, Cædes ui-
rū imminere uisa non leuis.

Carmen Trochaicū fere Trochæo cōstat. Locis tamen
imparibus recipit Spondæum Tribrachum & nonnun-
quam Dactylum: in locis uerò paribus ultra prædictos,
Spondæum, Anapestum, Dactylum.

h 3 Sotad

Sotadicum constat trimetro Acatalectico: ut,
Res dira, uerbis inuicem altercarier.

Hipponacticum constat tetrametro Catalectico: ut,
Varia mens iniqua res est, atque amicis abdita.

Carmen Iambicum locis imparibus quinque pedes recipere potest, Iambum, Tribrachum, Spondeum, Dactylum & Proceleusmaticum: locis autem paribus tantum Iambum uel Tribrachum, & raro Anapestum.

Archiloceium constat dimetro Acatalectico: ut,
Spectate euntem uirginem.

Item, Archiloceium constat trimetro Acatalectico: ut,
Res efficax peperisse, uimq; maximam.

Carmen Glyconicum constat Spondeo, Choriambos, Pyrrichio: ut,

Felices quibus obtigit Sors nec summa nec infima.

Choriambus habet quatuor syllabas, duas ultimas longas, duas medias breues.

Sapphicum constat Trochæo, Spondeo, Dactylo, & duobus Trochæis: quod fere comitatur Adonium cōstans Dactylo & Spondeo: ut,

Interim proles Helene tonantis Flebilis ibit.

Carmen Dactylicum constat fere Dactilo, recipit tamē Spondeum, & interdum Trochæum

Archiloceium constat dimetro Hypercatalectico: ut,
Vertice Peliaco.

Almanicum constat trimetro Hypercatalectico: ut,
Festus ut ille hymenæus erat.

QVINTILIANVS

LIBRO X.

Sed longe clarius illustrauerunt hoc opus Sophocles atque Euripides. Quorum in dispari dicendi uia uter sit poëta melior, inter plurimos quaeritur. Adque ego sanè, quoniam ad praesentem materiam nihil pertinet, iniudicatum relinquo. Illud quidem nemo non fateatur necesse est, ijs qui se ad agendum comparant utiliore longe Euripidem fore. Nam is sermone, quo ipsum reprehendunt, quibus grauitas et cothurnus, et sonus Sophoclis uidetur esse sublimior, magis accedit oratorio generi, et sententijs densis, et in his quae à sapientibus tradita sunt, penè ipsis par, et in dicendo atque respondendo cuilibet eorum, qui fuerunt in foro disertissimi, comparandus. In affectibus uerò cum omnibus mirus, tum in ijs, quae miseratione constant, facile praecipuus, et admirandus maxime est.

